

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din,
nedejska izdaja
celotele no v Jugoslaviji
90 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp peti-vrsta
mal oglesi p: 150
in 2 D, večji oglesi
nad 45 mm v širine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevski 7.563, Zagreb
št. 39.071, Praga in Dunaj št. 24.797

Dragoceno priznanje

Iz naše metropole se čuje vest, da zahteva Italija od naše države dovoljenje, da bi smela »Lega Nazionale« ustanovljati v Dalmaciji šole za tamošnje italijansko manjšino. Zdi se, da je to v zvezi s pogajanjmi med nami in Italijo, oziroma z željo, da bi se sporna vprašanja med obema državama zaradi potrebnega miru kolikortoliko poravnala.

Mi se v vprašanje tega, kar italijanski tisk zadnje čase z neko kljubovalno trdovratnostjo imenuje »italijansko manjšino« v Jugoslaviji, danes ne bomo spuščali. Na vsak način ne gre za več v resnici ali po sili Italijanov na zapadni obali Jadrana, kolikor je Hrvatov v enem samem srednje velikem selu v Istri. Bilo bi pač od naše države več kot velikodušno, če bi se spustila v razpravo o taki zahtevi, oziroma želji vlade g. Mussolinija.

Toda, če je smatrala Italija za potrebno, da ustvari tako vprašanje, potem je dana naši vladi prilika, da stavi na Italijo drugo vprašanje, tembolj, ker je, kakor vemo, Italija tudi napram Franciji, naši zaveznici v vseh vprašanjih, ki se tičejo našega razmerja do Italije, slavila podobne pogoje za eventualno razčiščenje medsebojnih odnosov: da se namreč njenim državljanom v Franciji prizna neka varstva in pravice. Italija je s tem priznala, da vprašanje manjšin, naj bodo to resnične ali samo neresnične, kvazi-manjšine, ni vprašanje, ki je izključno notranja zadeva samogospodstvene države, ampak se tiče tudi druge, ki imajo svoje konakcionale drugod. Mi pravimo, da je to jako dragoceno priznanje, čeprav ni izrečeno formalno, ampak samo praktično predpostavljeno. Saj Italija menda ne bo rekla, da se pač ona sme brigati za »Italijane« v Dalmaciji, mi pa za Jugoslovane v Italiji ne?

Logično je torej, da mora Italija, ako je sama načela problem, ki se tiče manjšin, vzeti vpoštev naše zahteve in želje glede naših sorjakov v njenih meňah, ako hoče, da se sploh z njo spuščamo v debato o željah par anahronističnih ostankov benečanske vlade na zapadnem Jadrane.

Jugoslovani tvorijo v Italiji domoroden, vekovit in kompakten ter visokokulturn element s svojo lastno politično preteklostjo, ki je pripadel Italiji po vse kaj drugih okolnostih nego po prirodnem ali zgodovinskem pravu ali po pravu samoodločbe. Je to element, ki izvzemši nekaj zap. istrske obale nikoli v zgodovini ni bil pod Italijani. oz. kakšno ital. republiko. Je to element, ki Italija svoje nenaravno poverzajsko vladstvo nad njim utemeljuje post factum zgolj s svojimi imperialističnimi težnjami in »geografsko-strateškimi potrebami«. Kar sicer čvekajo italijanski »znanstveniki« o »prirodnih in kulturnih zvezah« lek pohrajin z Italijo, je prazna slama in izrodek deloma fenomenalne nevednosti, deloma otročje-nebrzdane fantazije ljudi, ki jih je prirastek Italije po vojni oropal vsakega zdravega razsodka. Je to element, kojega narodno in kulturno samobitnost je Italija sama slovesno priznala, ko ga ji je naklonila nepričakovana in nezasluzena sreča.

To narodno manjšino, ki šteje blizu pol milijona duš, je Italija v teku desetih let oropala vseh šol, vseh narodnih pravic v javnem življenju in ga končno pred par dnevi oropala tudi še njegove lastne gospodarske organizacije, ki niti ne živijo kompaktno, niti imajo pravo italijansko kulturno obeležje, ampak po veli'em delu predstavljajo neko mešanico in so odmirajoč reziduam davne preteklosti beneške kolonizacijske politike na Jadrane in Levanti, — svoje lastne šole, svojo več kot zadosno nacionalno zaščito in uživa neprošeni in v ničemer utemeljeni moralni protektorat italijanske veselite, igra neprikrito protidrjavno iredento ter se da predstavljati in proslavljati no d'Annunzi'evih verzih in izzivalnih manifestacijah črnih srca. Ta primerja nove več kot dovolj, kdo je bolj potreben zaščite in kdo ima več pravice zahtevati varstva svoje narodnosti in kulturne osobitosti.

To so stvari in momenti, ki jih bo morala naša vlada resno in z vsem potrebnim poudarkom predočiti italijanski diplomaciji, in jih — kakor smo prepričani — tudi bo.

Brezposelnost narašča.

Dunaj, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Število brezposelnih je naraslo na 90 000. V mesecu januarju se je brezposelnost na Dunaju zvišala za 2000.

Kriza

Demokratski ministri podali ostavko -- Davidovič-Radič-Pribičević in Joca Jovanović proglasili zvezo svojih klubov -- Spaho s Koroščem in Vukičevićem -- Blok proti bloku -- Nadaljni razplet nejasen in negotov

Belgrad, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Kakor smo že včeraj v »Slovenec« napovedali, so se danes dogodki pričeli razvijati v smeri, ki je začrtana z ozirom na resolucijo demokratskega kluba. Ker je dr. Marinkovič prošil pred »Narodno« vlado za odgoditev kononovelnjave odločitve, je do te odločitve prišlo šele danes. Vendar tudi današnji dan ni prinesel kononovelnjnega izida, na podlagi katerega morali ugotoviti spremembe, ki se pričakujejo. Kakor vedno, se tudi danes omejujemo samo na ugotovitev dogodkov in pa dejanskega stanja:

Demisija dr. Marinkoviča in tovarišev

Po posvetovanju s tovariši iz vlade in poslanci, ki so glasovali z njim, je dr. Marinkovič danes ob 11. uri podal predsedniku vlade v svojem in v imenu svojih tovarišev pisмено formulirano ostavko. Po svoji dolžnosti je predsednik vlade Vukičević vzel njihovo tozadevno pismono izjavo na znanje, vendar pa jih je opozoril na dejstvo, da je usoda njihovih ostavk v rokah krona. katero bo žimpreje mogoče takej obvestil o tem njihovem usodnem koraku. Predsednik vlade je bil sprejet v avdienco šele zvečer ob 8. uri. Ko je odhajal iz dvora, je samo izjavil, da je kralja obvestil o teh korakih demokratskih ministrov, da pa njihova ostavka še ni bila sprejeta. Na ta način se formalna kriza še vedno ni pričela. Predsednik vlade se namreč ne more odločiti za nadaljnji korak, doler krona ne sprejme oziroma merda ne odkloni podanih ostavk demokratskih ministrov.

Na ta način imamo danes delno vladno krizo, to je, neateri ministri so mnenja, da je njihov položaj v vladi napačno neopertun. Informirani pa smo, da bo šla vlada kljub tej delni krizi pred narodno skupščino. Narodna skupščina ravno razpravlja o zakonu o izenačenju neposrednih davkov. Ker so demokratski poslanci izjavili, da smatrajo za svojo moralno obveznost, glasovati za ta zakon, se misli, da se bo ta zakon sprejel. Še predno bi se mogla pričeti formalna kriza. Če bi Davidovičevi prijatelji ne držali te svoje besede in ne smatrali te svoje dane besede za svojo moralno obveznost, potem bi seveda nastal formalen prelet DS, katerega pa politiki ne pričakujejo. Misli se, da bo prvi ustavni činitelj sprejel ostavko demokratskih ministrov.

Nova mandatarka Vukičević in Radič

S tem bi se pričela formalna kriza. Po znani praksi, bo v dvor poklican predsednik narodne skupščine, ki bo z ozirom na sedanje stanje predlagal sestavo delovne vlade. Ker na cepljenje DS po Marinkoviču ni misliti, ostaja edina možnost delovne vlade — koncentracija. Zato se misli, da bo predsednik na rodne skupščine kroni stavil tozadevno predlog. Misli se, da bo tudi predsednik narodne skupščine predlagal kot mandatarka za izvršitev te naloge dosedanega predsednika ministrskega sveta Veljo Vukičevića, ker ima za seboj največji klub in ker stoji za njim največje kompaktno število poslancev.

Če se ta poskus ne bi posrečil, potem je verjetno, da bo dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade eden izmed voditeljev tako-zvanega bloka celokupne demokracije, ki se je danes tudi formalno sestavil s tem, da so se gospodje Davidovič, Pribičević, Stjepan Radič in Joca Jovanović sami izvolili za nekaj eksekutivni odbor tako zvané celokupne demokracije. Zelo težko in skoro neverjetno je misliti, da bi v to vlado vstopili radikalni Radičevi ideji izvajanja koncentracije povsem nemogoča. Zanimivo je pripomniti, da nekateri mislijo, da bi v slučaju takega izvajanja parlamentarnih uzans v drugem slučaju, to je, da bi se poveril mandat za sestavo koncentracijske vlade enemu izmed voditeljev tako-zvanega celokupne demokracije, dobil ta mandat Stjepan Radič. Ta mislijo ti krogi radi tega, ker je Stjepan Radič zastopnik najmočnejše skupine v tem bloku.

Jasno je, da v tako koncentracijo ne more nihče iti. Tudi demokrati so se odločno iz-

rekli proti temu. Ker je torej jasno, da do koncentracije ne more priti, je s tem tudi že onemogočena skoro vsaka misel na delovno vlado.

Edini izhod nove volitve

V tem slučaju ima odločilno moč nasvet predsednika narodne skupščine. Vsi politični krogi so mnenja, da so nove volitve edino možen izhod kljub težavnemu položaju, v katerem se nahajamo. Dasiravno s stališča današnjih potreb in zahtev nove volitve niso zaželjene, vendar bi se moralo pristopiti tudi k temu odločnemu koraku, da bi se prišlo do povsem čisteza položaja.

Razpad demokratske zajednice.

Povedali smo že, da so se poslanci JMO kljub tozadevnim nasprotnim vestem, ki krožijo po časopisju, soglasno izrekli proti ustanovitvi tako-zvanega bloka celokupne demokracije. Trgovinski minister Spaho je imel danes sestanek z Davidovičem ter ga prošil, da sliče sejo DZ, da bi se na njej moglo razpravljati o tem, ali naj tudi on, ki je bil v vlado poslan kot član DZ, poda ostavko. Ker Davidovič tega ni hotel sprejeti, je Spaho sklical sejo kluba JMO, na kateri je ugotovil razpad demokratske zajednice. Demokratska zajednica odslej ne obstoja več. Na tej seji muslimanskega kluba je dr. Spaho dobil polno zaupnico za svoje dosedanje delovanje in naročilo kluba, da vztraja v vladi in da podpira koalicio z Vukičevićem in dr. Koroščem.

O tej seji, ki se je vršila zvečer, se je izdalo časnikarjem sledeče obvestilo:

Klub JMO je imel zvečer sejo, kateri je prisostvovalo 17 poslancev. Na seji se je razpravljalo o političnem položaju in se je najpreje prečitalo pismo, ki ga je minister za zunanje zadeve dr. V. Marinkovič poslal predsedniku kluba JMO. Pismo se glasi:

»Dragi gospod dr. Spaho!

Danes ob 1. uri popoldne sem podal predsedniku ministrskega sveta ostavke gg.: dr. Koste Kumanudija, dr. Ilije Šumenkoviča, dr. Ace Mioviča, dr. Grge Angjelinioviča in svojo. Ker smo skupno kot člani DZ stopili v vlado, smatram za dolžnost in lojalnost nasproti Vam, da Vas prosim, da mi oprostite, ker sem bil primoran k temu koraku, ne da bi se preje dogovoril z Vami in da Vas postavim pred gotovo dejstvo. Nadejam se, da boste tudi sami uvideli, da nismo mogli drugače postopati, ko se je vprašanje nadaljnega obstoja današnje kombinacije brez naše krivde postavilo na dnevni red.

Istočasno sem pooblaščen od svojih tovarišev, da Vam tudi v njihovem imenu izrazim našo zahvalo na vedno lojalnem sodelovanju pri skupnem poslu in da Vam zagotovem naša nesprenjena kolegalna čustva.

Ob tej priliki Vas prosim, da sprejmete zagotovila mojega iskrenega prijateljstva.

V Belgradu, 2. febr. 1928.

Marinkovič, s. r. c.

Dr. Spaho ostane v vladi

Z ozirom na to pismo je minister za trgovino in zastopnik finančnega ministra dr. Spaho po naročilu dal klubu JMO svoj portfelj na razpolago. Klub je soglasno brez debate sklenil, da ni prav nobrega poudarja, da bi Spaho podal ostavko. Klub je mnenja, da so kljub temu, da so v državi težke razmere, pod sedanjo vladno koalicioj razmere šle vedno na bolje. Posebno se je naglašalo zboljšanje državne uprave, pobijanje gospodarske krize in okrepjevanje našega zunanjega političnega položaja ter pomiritev preje razpaljenih strankarskih strasti. Posledice tega se posebno opažajo v Bosni in Hercegovini, kjer so po dolgem času prenehale medsebojne strankarske borbe. Na obeh straneh se kaže volja za skupno delo za splošni blagor. Kljub vsemu temu smatra klub JMO, da bi bilo koristno za državo, če bi lahko prišlo do sodelovanja z drugimi parlamentarnimi skupinami na istem programu. Klub je soglasno sprejel zaupnico dr. Spahi.

Dva bloka

Ta komunike kluba JMO je s svojo jasnostjo podrl nasprotne želje in s tem ponovno

Stjepan Radič, vodja vse »demokracije«.

dokazal naše trditve, da obstojata dva bloka: 1. radikalni, Jugoslavanski klub, muslimani in Nemci, 2. ostale parlamentarne skupine razen nekaterih manjših skupin. Številčno razmerje smo že včeraj navedli. Poudarjamo samo še to, da je to razmerje takšno, da niti ena niti druga stran nima sploh več upanja, da bi lahko prevzela vlado, ki bi mogla v skupščini delovati.

Včerajšnji dogodki

Tekom današnjega dne so se dogodki razvijali tako-le:

Ze v zgodnjih jutranjih urah je Marinkovič poklical v kabinet zunanjega ministrstva poslance, ki so glasovali z njim ter se z njimi posvetoval do 1. ure popoldne. Medtem je imel Vukičević daljšo konferenco s predsednikom Jugoslavanskega kluba dr. Koroščem, nato je odšel v dvor skupno za načelnikom JMO dr. Spahom. Okrog 1. ure je dr. Marinkovič izročil predsedniku ministrskega sveta apismo, v katerem ga obvešča o ostavki. Nato pa je zapustil predsedništvo vlade, kjer se nahaja tudi zunanje ministrstvo. Casnikarjem je povedal: »Podali smo ostavko!« Casnikarji: »Ali so sprejete?« Marinkovič: »Tega ne vem. Predsednik nima pravice sprejemati ostavke.« Casnikarji: »Ali nam lahko izdate, kakšna je motivacija ostavke?« Marinkovič: »Tega ne morem reči, ker ostavka še vedno ni prišla v roke tistemu, kateremu je namenjena.«

Poslednji je odšel iz predsedništva vlade Vukičević. Casnikarji so ga vprašali: »Ali ste dobili ostavke?« Vukičević: »Dobil sem jih.« Casnikarji: »Ali boste podali ostavko vladi?« »Grem domov na kosilo,« je dejal Vukičević, ne da bi na to vprašanje odgovoril.

Motivacija ostavke

Kakor smo informirani, je motivacija ostavke demokratskih ministrov sledeča: V motivaciji se pravi, da so demokratski ministri bili v dosedanji vladi, volivni kakor delovni, z ozirom na zaupanje stranke in kluba, da je program sedanje vlade odobrilo ne samo ljudstvo na volitvah, marve, tudi poslanski klub DS. Ker so pa poslanci kluba DS zavzeli nasproti vladi drugo stališče, ker je večina kluba izjavila, da ne odobrava te politike, ki jo je odobrilo ljudstvo na volitvah, zato demokratski ministri stavlajo svoje portfelje na razpolago, s tem da dajo ostavko, ker so ostali v klubu v manjšini.

To motivacijo je predsednik vlade nočaj ob 9 v posebni avdienci izročil kroni. Takoj po tej avdienci je imel predsednik vlade Vukičević dolg sestanek z načelnikom Jugoslavanskega kluba dr. Koroščem. O tem sestanku ni niti dr. Korošec niti Veljo Vukičević hotel dati nobene izjave.

Komunike novega bloka

Od 11 do 12 se je vršil v predsedništvu kluba selj. dem. koalicije sestanek Ljube Davidoviča, Svetozara Pribičevića, Stjepana Radiča ter Joca Jovanoviča. O tem sestanku se je izdalo sledeče obvestilo:

»Na sestanku šefov demokratskih klubov se je ugotovilo popolno soglasje vseh navzočih v pogledih na aktualna politična vprašanja. Da bi se akcija demokratskih klubov vodila popolnoma uspešno, pospešeno in enotno, se je sklenilo, da se šefi gg. Davidovič, Pribičević, Stjepan Radič in Joca Jovanović imenujejo v eksekutivni odbor, ki se bo zopet sestel še danes popoldne. Prihodnje dni bo odbor premanentno posloval. Nadalje se je sklenilo, na kak način se bodo nadalje vodili razgovori o koncentraciji.«

Na popoldanski seji vseh šefov takozvane celokupne demokracije, so gospodje, ki predstavljajo takozvano celokupno demokracijo, razpravljali o eventualnostih, ki bi mogle nastopiti, če bi se otvorila formalna kriza vlade.

Veselite in korist je v hiši

Šivalni stroj znamke Grtznar n Adler v izbiri najkrasnejših oprem samo pri Josip Petelincu Ljubljana blizu Prešernovega spomenika 15 letna garancija Pouk vozenja brezplačen

Lep lokal

za delavnico ali kaj sličnega, se takoj odda, - Sv. Petra cesta št. 61, Ljubljana. 897

Posesva

Naprodaj je parcela 6000 m² tik kolodvora na Dolenjskem, primerna za lesno skladišče ali kako drugo industrijo Voda in elektrika v bližini. Naslov v upravi lista pod št. 749.

Nova hiša

visokoprtilična, 20 minut od Ljubljane, se proda. - Naslov v upravi št. 682.

Kdo kupi?

Sladek mošt brezalkoholen, in 12 vrst najfinjših sokov - nudi Brezalkohol produkcija - Ljublj., Poljanski n. 10 a.

Gostilna v središču Zagreba, stara nad 100 let, dobro ideoča, se proda z vsem inventarjem in stanovanjem po zelo ugodni ceni zaradi odhoda iz Zagreba. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 889.

Lokomobil

dobro ohranjeno, 10 Atm. 20-30 H.P. prodam. - Al. Trinkl, Linhartova ulica 12, Ljubljana. 751

Proda se

Fordov tovorni avtomobil zelo ceno. - Naslov se poiže v upravi »Slovenca« pod št. 745.

Poslonje vrtom prodam v bližini trda in železnice, pripravno za manjšo tvornico ali za upokojenca, po jako ugodni ceni. - Naslov pove uprava lista pod št. 834.

Prodaj ovalno salonsko mizo za 4 osebe, raztežljiva pa za 20 oseb. Naslov v upravi lista pod št. 825.

Fižol

za jelo nudi največje SEVER & KOMP., Ljubljana. 881

Trboveljski

nremog - drva Pošačnik - Bohoričeva 5. Telef. 2059 Telef. 2059

Koline (furež)

krvave, jetrne in domače pečene klobase, sveže pivo iz sodeka, najfinjša stara in nova vina »Mariborski dvor« - Narodni dom. Andrej Oset.

Kdo prodaja

Malo kmetijo kupim. Biti mora vsaj za eno ali dve kravi, vse v dobrem stanju najraje na Ljubljano, Kamnikom ali Luvkovicu. - Ponudbe na upravo lista pod št. 859.

Pukova drva

kupim. - Ponudbe upravi »Slov« pod: »Lene 883«.

Pritežitve

Zabavni večer danes zvečer v gostilni Amerika na Glincih.

Pult, hrast, 3 15 m dolg. Stelažo 3.50 m dolga, 2 m visoka, 50 cm široka. Dvokolico železno za skladišče. Plug železen, dvovalni. Sesalko »Amag«, novo, dvojno. Dva izlijaka, železna (Ausguss). Vaga decimalko za 100 kg. Vitlo (Aufzugrolle), 70 cm premera. »Kuselkloset« (Anstertitz nat.). Vrtno klop, železno. Kotel brzoparilnik »Alfa« za 100 litrov. Dva soda za bencin, železna. Škarje, težke (Hebelschere). Škarje krožne (Kreisschere). Stručnico, železno, 1 m dolgo, močno (Drehbank) Električ. svetilke za omarice. 60 m železne cevi 3/8, za vodo. 11 komplet. šaluzij za okna. 90 cm široka. 3 kompl. spalnice, fine, trde. Kompletna jedilnica. FRANC ŽUZEK - BLEDL

N znanilo!

Lansko leto sem razširil svoje mizarstvo podjetje ter naredil poleg novo delavnico, letos opravljam z modernimi stroji; vsled tega prevzamem delo za nove stavbe, kakor tudi za pohištvo, po najnižjih primernih cenah. V zalogi vedno vsakovrstnih suh les. Za obilno naklonjenost se najtopleje proročam. Jožef Sitar (Arh), strojno mizarstvo, Križna Gorenjskem. 831

Naša obrt

Prehvatna čistilna posoda za je kri, izboljša slabo prebravo, slabotno delovanje čreves, namihovanje, obolenja mokraćne kisline, jeter, žolca in žolčni kamen. V močnejši anestetiki izbor učinek pri arteriosklerozni Pristen v plombiranih paketi po Din 8 - z nap som izdelovalca: Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

1000 dinarjev

lahko brez truda zaslužite, ako naročite čevlje pri tvrdki JANKO KOS, Ljubljana, Tržaška cesta. - Zahtevajte cenik in pojasnilo brezplačno. 874

Lepe spalnice

češnjeve - poceni prodam Ivan Mrhar mizar Stanežiče, št. Vid n. Lj.

Motvoz (špaga) najcenejši cenice direktno v tovarni Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 10245

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

Železnato vino

lekarstva dr. G. Piceotti-ja v Ljubljani krepeča oslabele, malokrvne odrasle in otroke

Slavino podjetje ACCETTO & drugovi družba z o. o. Vartar, Korosčeva ul.

KORUZO ZA HRMO oddaja največje veletrgovinsko šteta in moka A. VOLK Ljubljana (Korova cesta št. 4)

Pri obolenju grla in ustne dušline priporočam Angina-speech tablette Lekarna Bahovec Ljubljana, Kongresni trg.

Družba »M. Ija« Premog - drva koks - oglje. Dunajska cesta 46, poleg Iv Zakotnika, tel. 2820

Ukazane cene pri »TRIBUNA«

Mamec, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliki izbor vsakovrstnih otroških vozčkov, igralnih vozčkov, stolic, holenderov, malih avto koles in trikotjev. Značilni strojevi in dvokoles. Posebni oddelki za popravila dvokoles, motorjev, siva nih strojev, otroških vozčkov itd. Enačili ranice z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zbirne Cenkli franko. »TRIBUNA« P. O. tovarna dvokoles otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska 4.

»TRIBUNA« P. O. tovarna dvokoles otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska 4.

Popolnoma gladko! In kako prijetno dišiš! - Da, draga, to dela »PAON« milo za britje! 1. omečča brado, 2. da gosto peno, ki se ne posuši, 3. se prijetno občuti na koži in ji da prijeten duh, 4. je štedljivo v porabi. Izdeluje »ALBUS« tvornica sapuna d. d. Dobiva se povsod!

Obvestilo! Cenj. občinstvo vjudno obveščam, da sem se preselil iz Tržaške ceste št. 38 v ulico XIII. št 8 na Glincih (ulica poleg policijske stražnice). Sprejemam od pol 9 do 12. ure in od 2 do 6. ure. Ob torkih in petkih do 8. ure zvečer. Se priporoča v nadaljnjo naklonjenost ROTAR GASPER, koncesijonirani zobotehnik.

Za higijeno ust in grla rabite pastilje »VALDA« Na prodaj po vseh lekarnah in drogerijah. Zahtevajte jih v škatličah z naliskom imena »VALDA«

Ceneže kot pri RAZPRODAJAH se dob. vsakovrstno manjakušno blago samo pri TRPIN. MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Zopet otvorjeni zobni atelje FRIDERIK ZINS Celovška cesta 34, I. nadstr. Voditelj g. Leopold Smerkoj, zobni asistent. Cenjenemu občinstvu se priporoča.

Iščem s 1. aprilom dobro ideočo GOSTILNO ali BUFET v najem, v večjem mestu Slovenije. Prevzamem tudi inventar. - Ponudbe do 10. febr. 1928 na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Cinkarna d. d. Celje razpisuje mesto tehničnega ravnatelja

v svojem podjetju. Reflektanti morajo dokazati popolno teoretično in praktično strokovno naobrazbo, dolgoletno uspešno poslovanje v enakem obratu ter državljanstvo SHS. Posebno se zahteva organizatorična sposobnost pri produkciji cinka in zmožnost graditve in vodstva tovarne za cinkovo belilo. Pismene prošnje, opremljene z obširnim curriculum vitae, spričevali o dosedanjem poslovanju in navedbo referenc je vložiti najkasneje do 15. februarja 1928 na: Cinkarna d. d. Celje.

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem, soodnikom in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, svakinja, gospa Marija Kunavar posestnica v Negasternu pri Moravčah dne 31. januarja t. l. po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek dne 2. febr. t. l. ob 1/4. uri popoldne iz mrliške veže oblastne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu. Ljubljana - Negastern, 1. febr. 1928. M. P. Z. Globoko žalujoči ostali.

CENTRALA za staro železo, družba z o. z. v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je danes ob 1. uri po polnoči preminul v Beogradu njen ustanovitelj in član, gospod Gustav Kras generalni ravnatelj tvrdke »Obnova«, d. d. v Beogradu itd. itd. Vzornemu sodelavcu in značajnemu družabniku ohranimo časten spomin. V Ljubljani, dne 1. februarja 1928.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrst ca 1-50 Din ali vsaka beseda 50 Din. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Uglasti na devet vrtic se računajo više. Za odgovor zramc Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Izvežban organist in občinski tajnik, išče službe. - Naslov pove uprava lista pod št. 833.

ABSOLVENTINJA

drž. dvorazr. trg. šole v Ljubljani, z večlet. prakso, z znanjem nem., ital. in slov. jezika, želi primerne službe v mestu ali na deželi. Dopise na upravo »Slovenca« pod: »Vestna« št. 845.

Kot spretna kuharica varčna in snažna, iščem mesta v županiji ali h kršćanski družini. Vajena vseh hišnih del. - Naslov v upravi lista pod št. 866.

Zidarski polir

absol. gradb. strok šole išče službe. Ponudbe na upravo pod: Samostoječa.

Fina šivilja

izdeluje plašče po 100 Din in najfinišne tosalet od 50 do 100 Din - Kje, pove uprava lista pod št. 842

Proste službe

Učenka se sprejme za šivanje z vsjo oskrbo; pomagala bi tudi pri gospodinstvu. - Več ustmeno. - Naslov v upravi lista pod št. 843.

Vajenca

sprejemem takoj. - Franc Rogelj, mizarstvo, Tupačiše pri Kranju. 808

Sprejemem vajenca zdravega, močnega, poštenih staršev, za mezarško in prekaljeval. obrt. - Franc Zalar, mesar in prekaljevalec - Ljubljana, za Bežigradom. 836

Šivilja

dobi delo na dom za ženske predpasnike in otroške oblečke. - Ponudbe pod »Izvarjena šivilja« št. 893 na upravo Slovenca.

Blagajničarka s kavcijo, zmožna vsaj deloma nemškega jezika, se sprejme v trgovino v Ljubljani. - Ponudbe pod »Označba kavcije št. 892« na upravo »Slovenca«.

PRAKTIKANTA za tehnično izobrazbo v lesni stroki, išče lema industrija Jos. Javornik, Straža, Toplice. Pismene ponudbe na poštni predal 153, Ljubljana. 894

Iščem k štiri letni deklici inteligenčno vzgojiteljico s popolnim znanjem nemškega jezika ter letnimi izpričevali o neš in vzgoji dece, popolnoma verzirano in zanesljivo. - Ponudbe na »Šetar, Zagreb, Ilica 42/II. 857

Zasluzek

3 do 5000 Din mesečno marljivim železn. vpokojencem - Vprašanja na Lloyd Sabado, Ljubljana - Dunajska cesta 38. 882

Samoprodajalci

trgovci ali brezposelni - moški in ženske se iščejo v vseh mestih Slovenije za dobičkonosno predmet. Zasluzek 3-4000 mesečno, potrebna glavnicca 2 do 30000. Vprašanja osebno Lloyd Sabado, Ljubljana, Dunajska cesta 38. 884

Tisk vlada svet

Nismo od včeraj

Če nas vprašaš, kdo je bil prvi časnikar, se boš začudil, da nas ljubka ptica golob tako zvesto spremlja. Kajti prvi reporter — in novice je se danes vkljub vsem strankam in njihovim glasilom hrbtnica lista — je bil golob, ki je priletel v Noetovo ladjo z vejico v kljunčku. Naš poklic je torej eden najstarejših na svetu. Od Noetovega goloba do danes smo napredovali kot nobena stroka in že razvabili občinstvo. Kajti samo ob sebi umevno in potrebno kot vsakdanji kruh je, da nas list vsako jutro obvešča, poučuje, daje nasvete in razvedruje. A da je do tega prišlo, smo prestali in preskusili marsikaj. Evo nekaj najinteresantnejših sličic: Prvi list smo začeli izdati na Kitajskem. Dali smo mu ime »King-Pao«. Kaj to pomeni, smo danes že pozabili; zato se nam mora oprostiti, če se sklicujemo podlagi katerega bi to bilo bajne v 8. ali 9. stopri rojstnih podatkih le na ustno izročilo, na lelju. Dobro pa vemo, kaj smo prinašali: Novice dvorca, cesarska povelja, poročila državnih uradnikov, upravne ekspozije in dobre nasvete za vladarja. Bili smo torej dvorni organ.

Velika sreča nas je doletela, da smo dobili v Juliju Cezarju prvega časopisnega založnika, moža, ki je nastavljal našemu prigrivanju obe ušesi. V Rimu smo začeli pod njegovim pokroviteljstvom izdajati »Acta senatus«, v katerem smo posneli vse, kar je bilo v parlamentu zanimivega; in »acta diurna popularia«, v katerem smo se lažje razmahnil. V njem smo pisali o zmagah, prereditvah in trgali rimsko družbo, kakor je že zaslužila. Ker pa nismo imeli dovolj papirja, poštarjev in raznašalcev, smo se prilagodili razmeram. Izdajali smo en sam eksemplar, pisali na leseno desko, prevlečeno z voskom, ki je visela na trgu, vsem in vsakomur na razpolago. Mala naklada ni bila nikakava ovira, da se ne bi vrinili med širni svet. Sužnji so bili naši reporterji, ki so izvod prepisovali in nosili iz Rima v provincije, obenem pa smo dopustili tudi zasebnikom, da so »plonkali«.

Naše veselje in poklicni idealizem pa nista dolgo trajala. Ko se je dvor preselil v Carigrad, je naš list postal dvorni žurnal, nas svobodno časnikarje pa so spodrinili dvorni uradniki, ki so znali urejevati le uradne liste.

Sledila so leta suše in lakote. Narodil so se preganjali med seboj; manjkalo je ustanovitvenih mest. A že v 15. stoletju smo ustanovili v Rimu, Benctkah, Nürnbergu, Augsburgu, Antwerpnu in drugod zasebne pisarne, kjer smo kot obrtniki zbirali novice in jih tedensko pošiljali na čim abonementom: škofom, knezom, državnikom, veletrgovcem. V letakih smo opozarjali na turško nevarnost, na verske dogodke, dogodke na dvoru. Dokler nismo v 16. stoletju začeli s perijodičnimi tiskovinami, v katerih smo polletno ali letno poročali o politiki, družabnosti in gospodarstvu. Ali že začetkoma 17. stoletja smo nastopili zmagoslavno pot z dnevniki, tedniki in ilustracijami. Sicer so nas brveci vabili, naj se združimo z njimi, češ da se dajo novice le v brivnicah pravilno frizirati, a opredelili smo se stanovsko. Sreča nam je bila nekaj časa mila, dokler si nismo nakopali na glavo cenzure. Knezi so nas tlačili; vsi na isti način. V Prusiji Friderik, v Avstriji Terezija in Jožef, v Franciji nato Napoleon. Kakor da nas je slana požgala. A odnehali nismo. Naš veliki tovariš Jožef Goerres je za Napoleona ustanovil prvi idejni časopis in začel prvi pisati uvodne članke. Za njim je Karol Marks prvi propagiral žurnalistično kritiko parlamenta in socialno politiko. Ljudstvo nas je podpiralo. Ko je gospod državni pravdnik l. 1849 postavil Marksa pred poročilo v Kölnu, so ga porotniki oprostili, njihov predsednik pa se mu je s solznimi očmi zahvalil »za res poučni zagovor, od katerega so tudi porotniki mnogo profitirali.«

Od te dobe se širimo kakor lavina. Leta 1849 5. oktobra je v »Köln. Zeitung« izšel prvi telegram. Francoski tovariši spravijo prvič l. 1836 roman v list, ko so imeli že lep vzgled v »London Post«. Tudi to tajnost lahko izročimo javnosti: Prva ženitna ponudba je izšla v listu l. 1738. Kakšen uspeh je imela, pa ostane v arhivu.

Leta demokracije? Naša popolna zmaga. Politika, diplomacija, znanstvo, gospodarstvo, umetnost, kultura, zunanja in notranja politična orijentacija, razmerje med državami, stanovi, narodi in družba, vse je v naših rokah. Zemeljska obla je preluknjana z našimi telefoni, kabli, nad državami pa čuvajo skrbni dopisniki.

Kaj pravi svet o nas

Wilson: »Javnost potom tiska je očičujuč element v politiki.«

Wuttke: »Velik je vpliv časopisja: oblikuje naravnost mišljenje človeštva. Hitro evo te in gnoji istočasno tla. Je kakor stalna kapljica, ki se hitro razleti, a končno razbije tudi najtrši kamen.«

Carlyle: »Prava cerkev v Angliji obstoja iz izdajateljstev časopisov, ki pridigujejo narodu dnevno in tedensko.«

Bismarck: »Zadnje tri vojne je povzročil tisk.«

Bücher: »Najbolj gotovo je dejstvo, da tisk določuje smer celokupnemu življenju človeštva.«

Görres: »Ubogi ministri so proti svobodni tiska iz istih razlogov, iz katerih sovražijo kupčevalci z dekleti razsvetljivo ulie in ceste.«

Maks Weber: »Tudi najboljša diplomacija danes ne pomaga, če ni paralelne politične vzgoje tiska.«

Coolidge: »Časopisu se ima zahvaliti Amerika za svoj silni gospodarski razvoj.«

A tudi Schaffke: »Trajno se more med narodom ohraniti tisk, kakor ga pač narod zasluži.«

Prav imajo!

Nevernega Tomaža, ki ga niti naše slike o letu 2028 ne morejo uveriti, vabimo na letošnjo razstavo v Köln, kjer bo videl, da ima samo Nemčija nad 12.000 revij, kjer bo ob mednarodni časnikarski razstavi zborovalo 36 kongresov in kjer se računa na 250.000 udeležencev in kjer bo videl naš napredek: Svojo sliko bo lahko dal radijskim potom na razpolago Ameriki, od tam jo bo v par trenutkih dobil zopet nazaj. Za drugega bodo bolj prepričevalne suhe številke.

Hanns Nickel je cenil število listov in glasil v letu 1915 na 80.000; 43.000 od teh je iz-

1728: Zadovoljen sem z eno stranjo. —

hajalo v Evropi. Po vojni je val še narastel. Kot drugod so tudi tu zavzele prvo mesto Združene države severne Amerike; število perijodično izhajajočih listov se približuje že 30.000. V Evropi je še vedno na prvem mestu

1828: Nekaj strani zadostuje. —

Nemčija s 3500 dnevniki in 4500 strokovnimi listi. Poplavo si lahko predstavljamo, če navedemo, da je v tej državi okrog 150 milijonov abonentov, da se razpošljejo letno milijarde listov.

1928: Veliko je, a vsaka stran me zanima. —

Francija ima 9000 perijodično izhajajočih listov, glasil in revij. Anglija 4400. Italija 3000, mala Švica 1200.

Temu primeroma so se okrepile tudi časopisne agenture. Londonski Reuter, ki je veljal

2028: Samo 1000 strani. —

do sedaj za največjega zbiratelja časopisnega materiala in ki je imel za Azijo monopol, stopa v ozadje pred ameriškansko »Associated Presse« in »United Presse«, Wolffov urad v Berlinu je dobi hudo konkurentinjo v »Telegraphen Union«; francoski »Havas« in italijanski »Agenzia Stefanie« slojijo krepko nasproti v novih državah ustanovljeni samostojni uradi. Velike politične stranke niso držale križem rok; k uradnim, zasebnim, nadstrankarskim centralam so se pridružile še strogo strankarske časopisne agenture. Ni ga danes v civiliziranem svetu količkaj pomembnega kraja, kjer bi ne stal na preži poročevalec v službi tiska, da ujame in da naprej novico!

Naklade pričaio:

Razširite se v mase! je deviza. Pariški listi, (v Franciji pomeni provinčija malo!) gredo v milijone. Pa vzemi »Petit Parisien«, »Petit Journal« ali »Matina«. — Tudi angleški se milijonov ne ustrašijo »Daily Mail«, »Daily Mirror«, »Manchester Guardian!« »Berliner Illustrierte« se približuje že dvema milijonoma naklade. Na stotisoče jih je pa cela vrsta. Berlinska »Morgenpost« 600.000, »Corriere della Sera« 600.000, »Croix« 800.000, »Times« 600.000, da se v naštevanje ameriških niti ne spustimo ...

In kljub tem goram papirja si je znal tisk poskrbeti tehnična sredstva, da gre vse do sekunde natančno in da naročnik ni nikdar prikrajan. Evo: Ob 12.12 dobi uredništvo potom telefona začetne kurze. Ob 12.14 sprejmejo stavci zadnje telefonsko poročilo. 12.15 uredništvo zaključí. 12.17 se že zavrti rotacija in 12.18 začno z razpošiljanjem. Avtomobil zabni. posebni zrakoplov zapusti zemljo, na ulice vlemesta pa se snuši roj raznašalcev in raznašalk, ki ustrezajo človeški naravni radovednosti z glavnim »šlageriem« izvoda. Poleg tega pa se vrste črno na belem najnovejši dogodki iz politike, gospodarstva, gledališča, družabnosti, Zunanji minister dobi informacijo prej iz tiskarne kot od svojega zaupnika-poslaniča. Notranji minister se čudi, kako da glavar ni slutil ničesar o nastali katastrofi, da 'i bil pravočasno odredil varnostne mere. Predsedniku vlade pa kar ne gre v glavo. da je o razmerah v vladnih strankah vsa publika bolje informirana od njega, da je pravzaprav v najnovejšem času vsaka zaupnost »javna tajnost«, katero servira v

Hočеш biti časnikar?

V »Corriere Adriatico« opisuje neki časnikar gospodični, ki bi rada postala časnikarica, časnikarski poklic sledeče:

Predvsem, draga moja gospodična, vam svetujem, da se nikakor ne lotite časnikarskega poklica, ki je zelo različen od tega, za kar se splošno smatra. Kmalu bi se počutili v njem slabo, čim bi izpredvideli, da časnikar ni samo tisti privilegirani stvar, ki hodi z brezplačno vstopnico v gledališče, ki je vabljena na bankete, slavnosti in sprejeme, ki potuje na železnicah po znižani ceni. Občinstvo ne ve, da je poleg malega števila takozvanih privilegiranih posemeznikov, ki pa istaklo plačujejo svoje predpravice s celo vrsto nedvoumnih ponižanj in muk — veliko število časnikarjev, ki hodijo spat ob zori in vstajajo popoldne, tako da nikoli sonca ne vidijo. In če ga vidijo, ga vidijo skozi mreže tiskarskih oken. V naglici uporabljajo svoje kesilo in večerje, ne potujejo skoraj nikoli nikamor, ne obiskujejo javnih mest, preživljajo dolge ure med pisalnno mizo v uredništvu in marmornato mizo za impaginacijo. Njihovo življenje je strahovito sivo in enolično, ravno zato — da bi njihov list bil čim zanimivejši in raznoličnejši, novejši, svežejši, privlačnejši in poln aktualne vsebine.

Časnikar — o gospodična, ki ste polni iluzij — prvi časnikar, tisti, ki »dela časnik«, ni čunkar, uvodničar. Le-ta, v večini slučajev, piše lepo doma, sredi svoje udobne pisarne, preselilnice z bogato knjižnico, velikim številom lističev; potem pošlje svoj članek tiparici, da ga oreže in v več izvodih in končno podpiše pod članek svoje ime in priimek,

stotisočih in na mah največji inlektor javnega življenja — časopis — narodu prav do zadnje gorske kočje.

Čudovita organizacija ...

Makrokosmos in mikrokosmos, oba pod eno streho. London sklepa interesne zveze z Berlinom, Njujork s Parizom, časnikarsko podjetje raste kot čudež Amerike. Povsod sede poročevalci, povsod zaupniki. V zunanem in drugem ministrstvu, tovarni in občini kot v bližini sodnika. Telefon poje, telegrami dežejejo. Rim: Potom poslaništva je izvolil dopisnik, da ima Mussolini raje Romunijo kot Madjarsko. London: V klubu so poročevalcu namignili, da napetost med Anglijo in Ameriko ni tako enoslavna stvar. Moskva: Dopisnik je dobil Trockega, ki mu je zaupal, da ga čaka pregnanstvo v Sibirijo. Pariz: Briandov prijatelj Sauerwein mu je povedal na uho, da vlada ni edina glede Porenja. Medtem sprejema hišna radio-postaja brzojave iz Pekinga, Njujorka, Buenos-Airesa in Mehike. Tempo se stopnjuje. Kako vsemu kaj? Tiskarna gradi lastne telefon, proge, polaga lasne kable, kupuje avtomobile, dostavlja list z aeroplanom in z mrzlično naglico prisluškuje tehničnim iznajdbam. Opravila se gromadijo. V dvorani, kjer brni in bruha 60 do 100 rotacij vsaka 60 do 90 tisoč izvodov na uro, odkrijejo nove potrebe. Kajti podjetje že zaposluje 50 tisoč ljudi. Potrebne so kopalnice, urarne, jedilnice, čitalnice, topilnice, pisarne za informacije glede potovanja, politike, gospodarstva, knjigarne, modni saloni, z eno besedo: Svet v malem. Vse usmerjeno na to, da so vesti ravno tega časniskarskega podjetja prve v svetu. Hočеш vedeti, kako čudovita je pot važne, originalne vesti? Evo:

»Sloveneč« je prinesel 19. jan. t. l. notico o moderniziranju naše jeklerske industrije, da je namreč Jeklarina grofa Thurnskega na Ravnah pri Guštajnu sklenila interesno skupnost z Böhlerjevimi jeklerskim koncernom in bo izdelovala iste predmete kot Böhler ter uvedla »delo na tekočem traku«.

Po »Sloveneču« je ta vest nastopila naslednje romanje: 21. jan. jo prinese »Jutarnji list«, 22. jan. »Jugoslavnski Lloyd«, 24. jan. »Neue Freie Presse« na Dunaju, 25. jan. »Jutro« v Ljubljani, 26. jan. »Obzor«, 28. jan. »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu itd.

Boj za dnevnost, aktualnost v vsem življenju! Kako bi bilo sploh mogoče biti brez dnevnika in kdo shaja brez njega?

Kaj vzemi v roke?

Zamera je kmalu tu, a mi mislimo, da brez nje ne gre, če naj podamo nekaj pregleda o velikih političnih listih. Londonske »Times«, prvič žurnalisti, so še vedno najpomembnejši politični list na svetu. »Chicago Tribune« in njujorške »Times« zahtevajo isto oceno zase. A tudi »Manchester Guardian« uživa neskaljene simpatije. V Franciji prevladujeta politično »Matin« in »Temps«, v Nemčiji pa tekmujejo med seboj »Berliner Tageblatt«, »Frankfurter Zeitung«, »Kölnische Zeitung« in »Vossische Zeitung«. V Českoslovaški imajo največji sloves »Lidove noviny«, v Rusiji »Izvestija« in »Pravda«, na Poljskem varšavski in krakovski »Kurir«, v Avstriji dominira še vedno »Preša«, a v Italiji je izven dvoma najlepši in najpomembnejši list »Corriere della Sera«.

In v Jugoslaviji? Vstvari si sodbo sam! V političnem, gospodarskem, kulturnem, dnevnem življenju pa Te povsod zvesto spremlja

„Sloveneč“

včasih tudi par svojih naslovov; nato pošlje članek v uredništvo z naročilom, da naj se izvrši korektura pazno in brezhibno; končno zahteva več izvodov številke, v kateri izide njegov članek.

Ne, gospodična; časnikar, kakor pravi Robert de Jouvenel, je tisti, ki včasih tudi piše in ki — kakor pravi Emile de Girardin, »veliki časnikar, ki je imel po eno idejo na dan« — ne vidi svojega podpisa v listu večkrat nego trikrat na leto, četrtič pa le tedaj, ako pobegne uravniki ali odstopi ravnatelj.

Pravi časnikar je tisti, ki mora znati — bodisi s svojimi besedami ali tujimi frazami, to je vseeno — vsak dan sestaviti tisto količino vesti, ki jo čitalelj želi kot svoj vsakdanji obrok, posebno danes, ko je časnik sestavljen bolj iz vesti in poročil nego iz idej in razprav. Zato mora časnikar znati pisati ne tistega, kar je njemu všeč in kar bi mu bilo v zadoščenju, marveč ono, kar mu veleva aktualnost; a vse, kar piše — o gospodična, ki ste mi v prekrasni pisavi napisali štiri dobro preštudirane, izbrušene in vtemeljene strani — more pisati le v naglici, v nekoliko minutah, sredi veselega, živahnega pogovora ostalega uredništva.

Zato mora imeti časnikar — ki se je kot tak rodil, kakor se rode n. pr. ljudje slabe pameti ali kruljevci — čisto svojo kulturo, vedno jako obsežno, ki pa se kaže globoka samo tedaj, kadar mu v kakem trenutku enciklopedija njegovega znanja dovoljuje, da se ponudi malo dlje pri temi, ki mu ugaja. Drugače pa mora njegovo pero dirjati, vedno dirjati, da izpolnuje lističe z vestmi, ki se vsipajo iz telefona, brzojava ali iz kratkih beležk, napravljenih v hitrih na mestu, kjer se

I. Š.:

Po soc. demokratskem kongresu

Praga, 1. februarja 1928.

Dva dni so zborovali v Pragi zaupniki vseh soc. demokratskih strank v čsl. republiki, da ustvarijo ugodna tla za zblizanje. Ker podkarpatoruska, poljska in madžarska soc. demokratska stranka niso številčno močne in tudi nimajo sposobnih voditeljev, zato sta odločali prav za prav samo čsl. in nemška. Med njima je zijač vse od tega kongresa velik prepad. Od začetka svetovne vojne in od ustanovitve čsl. republike pa do sedaj so nemški soc. demokrati izrabili vsako priliko za boj proti češkemu narodu in čsl. republiki in se niso prav nič ločili v svoji narodni prenapetosti od nem. nacionalcev, a čsl. demokrati so šli s svojim narodom.

Nemška soc. dem. stranka se je pri zadnjih občinskih volitvah prepričala, da ji hujkanje ne prinaša koristi in da delavci zahtevajo, naj jim voditelji pokažejo sadove svojega dela. Niso redki pozivi, naj stopi stranka v vlado.

Se bolj pa trdi grenki kruh opozicije predsednik čsl. soc. dem. stranki. Ko so vsi njeni napori, da se z zakulisnimi boji vsili v vlado, ostali brezuspešni, je podala roko v spravo nemški bratski stranki.

Kongresu se je udeležilo 760 zaupnikov. Soglasno so sprejeli resolucijo, da bodo imele vse soc. demokratske stranke v čsl. državi enake taktike. Poseben odbor naj reši pereča vprašanja in pripravi vse potrebno za spravo.

Ta kongres ima velike politične pomen. Če se res posreči zedinjenje, bo imela enotna soc. dem. stranka 46 poslancev, torej enako kakor agrarna, ki je najmočnejša stranka. Če se pomisli, da se je dosedaj mnogo soc. dem. glasov izgubilo vsled cepčenja na soc. stranke nar. manjšin, je verjetno, da bi enotna soc. dem. stranka pri prihodnjih volitvah prekosila agrarno. Seveda pa ima čsl. agrarna stranka preveč sposobnih in ambicioznih ljudi, da bi si dala vzeti iz rok prvenstvo. Zato niso verjetne vesti, ki jih je zvedel v dobro poučenih krogih vaš dopisnik, da se namreč pripravljajo enotni poslanski klub čsl. in nemških agrarcev. Podobni koraki agrarcev ne bi mogli biti brez vpliva tudi na ljudske stranke. Odkar se je Hlinkina slovaška LS v parlamentu dne 24. januarja odločno postavila proti Tuki, niso priprave za blok ljudskih strank brez vsakega upa. Seveda je vprašanje, če bi bilo umestno pritegniti tudi Nemce, zlasti pred svetovlavlasko proslavo leta 1929.

Enotna soc. demokratska stranka bi spravi v težaven položaj čsl. narodne socialiste. Z državnega stališča pa treba zedinjenje socialdemokratskih strank pozdraviti; kakaj tudi nemški soc. demokrati bi se na ta način morali počasi sprijazniti s čsl. državno mislijo, a komunisti bi izgubili v njih svojo zadnjo oporo. Tako bi nastala močna agrarna desnica, močna sredina ljudskih strank, ki brez njih ne bo mogoče vladati in socialdemokratska leвица, ob strani pa bi stali popolnoma osamljeni komunisti, ki itak vedno bolj izgubljajo pristaše.

Vatikan odobril pogodbo s Prago

v Rim, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Kardinal državni tajnik Gasparri je poslal češkoslovaškemu zunanemu ministru dr. Benešu pismo, v katerem poroča, da je papež odobril modus vivendi med Vatikanom in Češkoslovaško. »Osservatore Romano« objavlja besedilo te pogodbe.

Fašisti hočejo gospodariti v cerkvi

V zadnjem času postajajo fašisti vedno bolj predrzni napram cerkvenim oblastvom. Od župnika v Škedenju zahtevajo, da mora biti slovesna služba božja ob 10 italijanska. Ta zahteva je zbudila med prebivalstvom pravo ogorčenje, ker je splošno znano, da Italijani sploh ne zahajajo v cerkev in je pri italijanski maši komaj deset ljudi. Škedenjci zaupajo, da bo gosp. župnik znal čuvati interese cerkve.

Bolgar Todorov naš diplomatski uradnik?

v Sofija, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) »Dnevnik« poroča iz Pariza, da je bil bivši bolgarski minister v kabinetu Stamboliskega Kosta Todorov, ki je po padcu Stamboliskega zbežal v inozemstvo in posebno v Jugoslavijo vodil ostro kampanjo proti sedanjemu režimu na Bolgarskem, imenovan za svetnika jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu. Ako je ta vest resnična, se bo razmerje med Bolgarsko in Jugoslavijo gotovo zopet zelo poostroilo. (Prinašamo vest v svojo rezervo.)

Turčija za balkanski Locarno

v Berlin, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Vorwärts« iz Smirne, sta dobila turška zastopnika v Sofiji in Belgradu nalog, da se informirata o temi, ali sta Bolgarska in Jugoslavija za kak balkanski Locarno, in da izjavita, da je Turčija pripravljena posredovati, da se skliče taka konferenca.

Če hočeš mir, govori o miru!

v Pariz, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Poincarejev govor, ki se pričakuje z največjo napetostjo, bo danes ves dan zaposlil zbornico, ter se smatra, da bo Poincare pripravil veliko presenečenje. Tudi dejstvo, da se bo seja zbornice prvič filmovala, kaže na to, da se ji pripisuje posebna zgodovinska važnost. Glasom borznih poročil, ki niso potrjena, baje Poincare zopet pripravljala za prihodnje dni nenadno stabilizacijo franka. »Echo de Paris« poroča, da bo Poincare v kratkem razpisal konsolidacijsko posojilo, toda šele po volitvah. Izredni pritek spekulativnega denarja iz inozemstva za pariško borzo je na kapitalnem trgu napravil tako preobilico, da se situacija mora izrabiti. Po današnjem Poincarejevem govoru se bo finančna debata po možnosti končala še jutri, eventualno s pomočjo nočne seje. Briand bo na Stresemannov govor odgovoril šele jutri.

DRUŠTVO NARODOV JE TRIBUNA BREZ ŽANDARJEV.

v Pariz, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Ko je kratko po tretji uri popoldne stopil na govorniško tribuno Poincare, se je splošno smatralo v političnih krogih, da bo Briand svoj zunanje-politični govor odgodil na jutri in morda celo na prihodnji teden. Ni bila majhna senzacija, ke se je ob petih zvedelo, da bo Briand le govoril, s čemer je politike in novinarje spravil v ne majhno zadrego. Kmalu se je pokazalo, da ima Briandov govor večjo privlačnost kakor Poincarejev. Tribuna so se začele prazniti in vse je tiščalo v Louxembourg, kjer je Briand res začel govoriti ob pol šestih. V nadaljevanju včeraj začete interpelacijske debate se je napram skrajni desnici izjavil proti izpraznitvi Porenja, katerega zasedba je zadnja in najenostavnejša garancija Francije proti nevarni vojni z Nemčijo. Nemčija je prej kol slej oborožena do zob. Društvo narodov pa je tribuna brez žandarjev. Prihodnji govornik Jouvenel je z ostro filipiko uvedel interpelacijo proti Madžarski radi tajnega oboroževanja, ki dokazuje, kako malo se respektirajo določbe mirovne pogodbe o oboroževanju. Francija bi se morala s tem takoj pečati. Nadeja se, da bi Briand na prihodnji seji Sveta Društva narodov predlagal ustanovitev permanentne mednarodne kontrolne komisije, katere obstoj bi se sama mogla prepričati tako oboroževanje. Po kratki pavzi je nastopil Briand, ki je rekel, da je v tej debati kot zunanji minister v mnogo težavnejšem položaju, kakor interpelanti. On bi rajši razvijal sijajen program o nadah bodočnosti. Njegova odgovornost ga sili, da vsako svojo besedo položi na tehtnico. Tozadevno se bo ravno tako malo kakor prej skrivaj da lepe besede, temveč brez pridržka razvil svoje mnenje o mednarodnem položaju. Dialog med njim in Stresemannom,

Mala antanta ima isti cilj

v Bukarešt, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Zunanje ministrstvo objavlja komunikacijo izročiti note Male antante pri Društvu narodov glede madžarske afere. Vsebinska not je identična in dejstvo izročitve dokazuje, da vlada med državami Male antante popolni sporazum. Poudarja se, da vlada v Pragi, Bukarešti in Belgradu popolna solidariteta tudi v tej zadevi in da je bila zakasnitev, ki se je z gotove strani označevala kot znak nesporazuma, potreben, ker je morala Mala antanta zbirati dokazni material. Izročitev note sploh ni bila nujna, ker more postati zadeva pred Svetom Društva narodov aktualna šele 15. marca. Bilo bi torej odveč, pospešiti izročitev note. Izjave Titulesca v Rimu, ki jih je objavila agencija Stefani, in Beneševa izjava v Pragi, so v ostalem najboljša potrditev dejstva, da ne obstoje v Mali antanti nobeni nesporazumi, ter dokazujejo solidarnost zveze.

»Adeverul« poroča, da je mogoče, da bo v romunsko-madžarskem optantskem vprašanju prišlo do kompromisa. V tem pogledu so v Rimu vplivali na Titulesca in nemški zunanji minister dr. Stresemann se je ponudil za posredovalca. Kot madžarski izvedenec potuje v Pariz dr. Egry, da se sporazume s Titulescom. »Adeverul« dostavlja, da ta vest oficijelno ni potrjena in da se mora torej sprejeti z rezervo.

TITULESCU V PARIZU.

v Pariz, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Romunski zunanji minister Titulescu je danes popoldne

Osemurnik v nevarnosti?

v Zeneva, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji upravnega sveta mednarodnega delavskega urada je delegat angleške vlade Butterton podal senzacionalno izjavo, da njegova vlada ne bo ratificirala washingtonske konvencije o osemurnem delavniku. Predlagal je, da se na dnevni red mednarodne delavske konference leta 1929. postavi revizija te konvencije. Ta izjava je povzročila ogromno vznemirjenje, ker se v njo ruši vsa zgradba osemurnega delavnika in mednarodne delovne organizacije. Butterton je v svrhu utemeljitve in obenem kot odgovor na ostre napade angleškega delavskega delegata Poultona izjavil, da se konvencija ne ozira dosti na potrebe industrijskega življenja po vojni in da ne odgovarja modernim industrijskim razme-

ri se je vršil preko mej, smatra za veliko srečo. Marsikateri nesporazum med obema je treba razpršiti, za kar je potreben prostodušen razgovor.

Interpelanti so razmerje med verzajsko pogodbo in Locarnom često krivo razumeli. Lokarnska pogodba je sklenjena v okvirju verzajske pogodbe, katere v nobeni točki ne ovira. To se je svoječasno izrecno ugotovilo. Danes je lahko norčevati se iz takrat vsajene oljnine vejice, če se pozabi na črne oblake, ki so takrat zakrivali mednarodni horizont. Na težave preteklosti danes nihče več ne misli. Radi tega nikakor ni osupnjen. Zahteva pa pravičnosti. Lokarnska pogodba vsebuje obljube, nikakor pa ne povsem gotovosti. Obdana je z nekim mysticismom, ki se ne sme zaničevati. Kdor hoče mir, mora o njem večkrat govoriti kakor o vojni. Človeštvo dosedaj ni zlorabljalo miru, nasprotno: možje, ki so govorili o miru, se niso podpirali, temveč so bili zasmehovani in zaničevani. Narodi se vedno opirajo na reklo: si vis pacem, para bellum. Gotovo je dobra metoda, če se mirovna politika začne s tem, da se sploh govori o miru. Dalje je Briand našteval, kaj se je storilo za zavaranje miru in kakšni uspehi so se že dosegli. Hvalil je delo Društva narodov ter omenjal mirno ureditve grško-bolgarskega-madžarsko-romunškega in poljsko-litovskega konflikta. Poudarjal je, da se je čutil srečnega, ko je videl, s kakšno energijo so delovali pri mirovnem delu nemški delegati in na zadnjem zasedanju Društva narodov celo ruski delegati. Nato je Briand obširno govoril o lokarnski politiki in o spravi z Nemčijo.

Stresemann uživa v Angliji zaupanje

v London, 2. febr. (Tel. »Slov.«) »Times« oznanjuje, da si je dr. Stresemann spretno izbral trenutek, da se zopet oživi diskusija o francosko-nemškem sporazumu. Lokarnska pogodba je omočočila, da se Francija in Nemčija polagoma zblizata, za kar je Stresemannov govor pomemben kot etapni kamen. V Angliji ni mnogo čuta za nadaljnjo zasedbo Porenja, dočim se v Franciji smatra to za koristno možnost za dober posel. Stresemann je to spoznal in zato skuša spojiti svojo zahtevo po izpraznitvi Porenja z rešitvijo ostalih gospodarskih in finančnih obveznosti.

Amerika vrne Nemčiji premoženje

v Newyork, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor senata je potrdil obe najvažnejši postavki odredbe o vrnitvi 80% nemškega imetja in o plačilu 100 milijonov dolarjev lastnikom nemških ladij, palatov in radio-postaj v obliki, kakor jo je predvidel parlament, s čimer je zagotovljen njun sprejem v plenumu senata.

ob pol 3 dospel v Pariz. Na kolodvoru so ga pričakovali zastopnik zunanega ministra Brianda in oboje romunskega poslaništva.

Francozi dementirajo Italijane.

v Pariz, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Quai d'Orsay kategorično dementira včeraj v »Giornale d'Italia« objavljenih 9 členov baje obstoječe tajne konvencije med francosko in jugoslovansko vojno mornarico. Med Francijo in Jugoslavijo ne obstoji niti pismena niti ustna mornariška pogodba niti seer kaka sklenjena pogodba.

Rakič pri Marinkoviču.

v Belgrad, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Naš poslanik v Rimu Milutin Rakič, ki je bil, kakor smo poročali, poklican iz Rima, je danes obiskal zunanega ministra in njegovega pomočnika Pavloviča in ju obvestil o svojem poslednjem sestanku z Mussolinijem z ozirom na razmerje med našo državo in Italijo. Po tem sestanku je pomočnik zunanega ministra Pavlovič sprejel italijanskega poslanika na našem dvoru Bodrera.

Odredbe društva narodov na govorijo.

v Zeneva, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Note Male antante, ki so se včeraj izročile Društvu narodov, so povsem identične, vendar obstojajo majhne razlike. V Romunski se naglašuje, da ne gre za konflikt med zainteresiranimi državami in da romunska vlada nikogar ne obdoljuje, ampak da se samo sklicuje na tozadevne odredbe pakta Društva narodov.

ram, ker je industrija, odkar je konvencija sklenjena, mogla komaj šele zbirati izkušnje s tem kratkim delovnim časom. Delovni urad naj sestavi za leto 1929. poročilo o dosedanji izvedbi konvencije. Francoski delavski delegat Joubaux je v največjem razburjenju ugovarjal, da so industrijski faktorji onemogočili ratifikacijo konvencije. Izrazil je svoje najgloblje ogorčenje o izjavi angleške vlade. Vedno se je govorilo, da so delovni pogoji v Angliji in Nemčiji najnaprednejši na celem svetu, sedaj pa se norčujejo iz malih držav, ki so konvencijo o osemurnem delavniku že ratificirale in jo tudi izvedle. Stično stališče je zavzel tudi angleški delavski zastopnik Poulton, ki je očital angleški vladi besedolomstvo, ker kljub svji izjavi po londonski konferenci, da stvar glede ratifikacije stoji dobro, zdaj daje izjavo, ki bo v delavskih vrstah vsega sveta zbudila razočaranje in ogorčenje.

Slovenci v Italiji

»Sežgite Mohorjeve knjige!«

Na otoku Cresu se je te dni pripetil dogodek, ki nam v vsej goloti riše strašne razmere, v katerih se mora naš človek boriti za vsakdanji kruh. V Štivanu se gradi nova cesta, pri delu je zaposlenih mnogo domačinov. Ko so prišli delavci nekega dne na delo, jih je paznik postavil v vrsto in zaklical proti njim: »Kdor ima doma Mohorjeve knjige, naj stopi naprej!« Oglasilo se je več delavcev, ki so priznali, da so naročeni na Mohorjeve knjige. Tedaj je paznik zavpil nad njimi: »Sežgite takoj te knjige, sicer vas ne vzamem več na delo!«

Slovenski napisi se morajo odstraniti

Delegat Fašistovske federacije trgovcev v Komnu je razposlal vsem trgovcem svojega okrožja naslednjo okrožnico:

Fašistovska federacija trgovcev — Delegacija v Komnu

Komen, 25. I. 1928.

VI. leto.

Vsem članom komenske delegacije. — Napisi: Da se doseže enotnost z obrtniki in trgovci v drugih krajih tujerodnega pasa, ki so že davno odstranili dvojezične napise, in ker danes ni več nikakega zadostnega razloga, da se obdržijo na trgovinah, restavracijah, gostilnah itd. napisi v slovenskem jeziku, podpisani poziva vse prizadete, da v najkrajšem času odstranijo dvojezične ali samo slovenske napise in jih nadomestijo z italijanskimi. — Prepričan sem, da bodo vsi člani z navdušenjem sprejeli ta poziv in mi tako dali priliko, da jih pohvalim pred predstojniki.

Prapor: V namenih podpisane je, da si Trgovska delegacija v Komnu nabavi lasten prapor, simbol edinstva in zvestobe. Z majhnim prispevkom 6 lir za posameznika bi se ta želja uresničila. Oni, ki se iz lastne volje hočejo pridružitvi tej zbirkli, naj izročijo svoj prispevek zaupnikom vsake občine. Dne 15. februarja mi bodo zaupniki sporočili, koliko se je storilo glede napisov, in mi bodo izročili nabrane prispevke.

Fašistovski pozdrav!

Delegat:

Tenente Campana Tulio.

Okrožnica zasluži nekaj komentarja. Med tem, ko je na Južnem Tirolskem dal odstraniti nemške napise sam prefekt s posebnim dekretom, ki je dvignil sila prahu v Nemčiji, se skušajo doseči na Primorskem zlepa, z raznimi pozivi, »ki jih trgovci sprejmejo z navdušenjem«. Prvi tak korak je storil tenente Grazioli, ki je trgovce na Sezansčini prisilil, da se »spontano« in soglasno sprejeli sklep, da se slov. napisi odstranijo. Za njim prihaja tenente Tulio Campana. V mnogih vaseh so morali trgovci na pritisk miličnikov, karabinerjev in financarjev že odstraniti slovenske napise. Tako bomo v kratkem čitali v italijanskih listih, kako so slovenski trgovci in obrtniki »prostovoljno« odstranili slovenske napise, kakor so se nedavno »prostovoljno« razpustila slovenska društva. Taktika, ki so jo ubrali fašisti na Primorskem se zdi morda bolj diplomatska in tudi bolj odgovarja italijanskemu značaju, a resnice vendar ne bo prikrila pred svetom, ki z zaničljivim nasmehom zre na take »pagiaz-zate«! — Zanimiv je tudi drugi del te okrožnice, ki dokazuje, s kakšnimi sredstvi skušajo fašistovski glavarji na Krasu vleči denar iz ljudi. Za sindikate gre mnogo denarja, s katerim se potem vzdržujejo razni fašistovski priganjači na Primorskem. Poleg rednih prispevkov, ki so obvezni tudi za nečlanjene delavce in gospodarje, so v navadi »spontane« zbirke. Toda gorje tistemu, ki se »spontano« ne odzove! Zgodilo se je celo, da je na Sezansčini tenente Grazioli sestavljal davčni seznam za take »prostovoljne« sindikalne prispevke in ga predložil davčni izterjevalnici — v Italiji so to zasebna podjetja — ki so potem izterjala ta »prostovoljni« prispevek kot davek pod grožnjo z rubežem!

Vodja novosadske orjune aretiran

v Belgrad, 2. febr. (Tel. »Slov.«) Policija je snoči aretirala znamenitega vodjo Orjune Jevgjeviča, urednika glavnega organa Orjune »Vidovdan« v Novem Sadu. Pod orožniškim varstvom je bil prepeljan v Belgrad in izročen sodišču. Šef belgrajske policije Ačimovič je izjavil, da je Jevgjevič priznal vse, česar se ga obtožuje. Predvsem je znano, da je na poslednjem shodu proti Pribičeviču delal največji nered in da je bil tudi inspirator. Nadalje je Ačimovič izjavil, da ima policija dokaze, da izhajajo neredi na shodu od Jevgjeviča in njegove okolice. Aretacija tega najuglednejšega voditelja Orjune je vzbudila v prestolici veliko senzacija.

Minister Zaleski bo odstopil?

Varšava, 2. februarja. (Tel. »Slov.«) Dejstvo, da je poljska delegacija, namenjena za trgovska pogajanja z Rusijo, prišla nazaj v Varšavo, ne da bi stopila v stik s sovjetsko vlado, spravljajo politični krogi v zvezo z nasprotjem med Poljskimi in Zaleskim, ker se je varšavski poslanik v Moskvi držal navodil Pilsudskega, ne pa Zaleskega. Zaleski bo baje izjavjal konsekvence.

je obsojen na večdnevni policijski zapor drug mlad mož, ki pa ni umetnik. Šesta oseba v policijskih zaporih je nek postopačica, taka, kakor jih v policijskih zaporih skoro nikoli ne manjka. Sedmi gost policijskega »hotela« je znani »doktor medicine« in agent »mednarodne zdravstvene misijske armade« gospod Gustav Ekel, ki je ravno odsedel večmesečno sodnijsko kazen. Gosp. »dr. Ekela« namerava brezobzirna policija poslati domov na Bavarsko.

● **Tatvina dragocenega orodja.** Solastnik tvrde »Veste« g. Janko Pogačar je prepleskal z lakom novo kinematografsko dvorano g. Marije Kregarjeve na Medvedovi ulici v Spodnji Šiški. Ko je delo izvršil, je pustil v nezaklenjeni dvorani dve moderni pištoli za brizgalni tisk sistema »Sprig Simplex« in »Universal« ter vredni 4400 Din. Ponoči so oba aparata odnesli neznan zlikovec. Obe pištoli sta novi nemški iznajdbi ter jih je gosp. Pogačar naročil v Nemčiji. V Ljubljani je imel aparata tega sistema le on in mu je zato še posebno žal za njima.

● **Smola vlomilca.** Izredno smolo je imel prejšno noč neki vlomilec, ki je hotel vlomiti v stanovanje posestnice Ivane Zoričeve v Vodmatu št. 17. Vlomilec je ponoči prerezal šipo na kuhinjskem oknu, se splazil v kuhinjo in od tam naravnost v spalnico, kjer je Zoričeva spala. Ta se je radi hrupa prebudila in pričela klicati na pomoč. Vlomilec se je tega ustrašil in pobegnil. Edina škoda, ki jo je povzročil, je bila v tem, da je uničil 10 Din vredno šipo.

● **Trih lačnega.** Voznik Kavčičeve pekarne Anton Kanc je opazil, da mu vedno zmanjka med vožnjo po Celovški cesti nekaj štruc kruha. Domneval je, da se kdo splazi najbrže vsak dan med vožnjo v voz in odnese od tam štruce. Povabil je zato svojega tovariša, naj se skriva v zaprti voz in pazi na tatu. Res je tat zopet skušal med vožnjo splaziti se v voz, ko pa je ugledal čuvaja, je naglo pobegnil ter pustil v vozu le svojo čepico. Oba voznička ga nista mogla več izslediti. Voznik Kanc trdi, da mu je zadnje čase lačni neznanec odnesel že za 200 Din kruha. Tudi vozniki drugih pekarn so že prišli na sled, da jim neznan tat krađe kruh iz vozov.

● **Posledice kepanja.** Čevljarčka Peter in Lojze sta se zvečer napila, nato pa koračila domov proti Trnovem. Pred mostom sta srečala svojega hudega sovražnika hlavca Toneta. Nista nista pomišljala dolgo, temveč sta se kar brž oba klonila k tlom in pričela neumisljeno kepati ubojega Toneta. Ta pa ni poznal šale in je tudi za to malce preneroden. Skočil je proti njima in hotel vsakemu pripeljati po eno goroko okoli ušes. Čevljarčka sta bila tudi tokrat urneja in sta krenko obdelala Toneta s palico po glavi. Trikrat ranjenega Toneta so prepeljali v bolnišnico, kjer so ga obvezali in nato pustili domov. Oba čevljarčka pa bosta morala še pred sodišče.

● **Ukradeno kolo.** Vladimiru Lampiču je neznan zlikovec izmaknil z dvorišča gostilne pri »Stefanu« na Miklošičevi cesti v sredo zvečer 1000 Din vredno kolo. Kolo je znamke »Waffenrad« ter je črno prepleskano.

● **Policijski drobiž.** Kljub temu, da je v Ljubljani še vedno mraz, se nekateri ognjeviti trubadurji niso ustrašili prirediti pod neko vilo serenado prav v smislu že davno iz mode prešle romantike. Mesto ideala Julije se je prikazal policijski stražnik, ki je navdušenega Romea zapisal, prizanesel pa ni tudi njegovim tovarišem. — Gostilničarji so spet kovali nekje tiho zaroto proti davku na nočni obisk javnih lokalov. Sklicatelj sestanka je zapisal stražnik. — Mešetarji na živinskem sejmišču se ne menijo mnogo za predpise o kupčevanju z živino. Dva taka mešetarja sta radi sličnih prestopkov ovadena policiji.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Petek, 3. februarja: BOLJŠI GOSPOD. Red A. Sobota, 4. februarja: DANES BOMO TIČI. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja 5. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: KANDIDA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 6. februarja: IDEALNI SOPROG. B.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Petek, 3. februarja: Zaprtlo. Sobota, 4. februarja: BALETNI VEČER. Red D. Prva repriza baletnega večera v ljubljanski operi, ki je pri premijeri tako sijajno uspel, se vrši v soboto, dne 4. t. m. Repriza se vrši za abonente reda D.

»Danes bomo tiči.« To izborni Nestroyevu štridejansko veseloligro uprizori ljubljanska drama v soboto, 4. t. m. ob osmih zvečer kot ljudsko predstavo. Vsem onim, ki žele par uric prave zabave, pripravljamo poset. Da nastopi g. Rogoz s svojim učinkovitim kupletom, je samoobsebi umevno. Cene znižane.

Mariborsko gledališče

Petek, 3. februarja: Zaprtlo. Sobota, 4. februarja ob 20. uri: KAR HOČETE. A. Kuponi. Nedelja, 5. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Otroška predstava.

Naznanila

Maribor.

Katoliška omladina v Mariboru vprizori v nedeljo dne 5. februarja petdejansko ljudsko igr »Tihot pec« v društveni dvorani, Cvetlična 28. Med odmoru igra društvena godba.

Maribor

● **Zaprisega župana.** Novi mariborski župan g. dr. Lojze Juvan je potrjen. Zaprisega novega župana se vrši v ponedeljek ob petih popoldne v mestni posvetovalnici. Novi občinski svet bo začel takoj s proračunom.

● **Gradba delavskih hišic.** Poročali smo že, da je minister za socialno politiko gospod dr. Andrej Gosar zagotovil mestni občini brezobrestno posojilo v iznosu 2 milijonov dinarjev za zgradbo delavskih hišic. Ta kapital se bo začel uporabljati na spomlad za zgradbo novih delavskih stanovanj in bodo te dobrote deležni le delavci, ki so zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Stavbišča za te hišice bo dala mestna občina na razpolago pri kadetnici. Vsako stanovanje bo obsegalo tri sobe, kuhinjo, klet in vrtič. Bosta dve hišici skupaj, vendar tako, da bo imel vsak lastnik svojo hišo, ki je proračunana na 50 tisoč dinarjev. Ta svota se bo odplačevala z mesečnim odplačilom, ki bo tako nizko, da ga bo zmožel vsak delavec. Vse hišice bodo enake, zgrajene po že pripravljemem enotnem načrtu, da bo zidava bolj poceni. S pozidavo nove delavske kolonije bo znatno odpravljena stanovanjska beda in povrh bo postal priprosti delavec tekot let lastnik družinske hišice ter vrta.

● **Opozarjamo še enkrat na komorni koncert v veliki kazinski dvorani,** katerega priredijo danes ob 8 zvečer priznani umetniki: g. kapelnik Frisch, gospa Brandl in dunajska čelistinja Hilda Folger. Ponovitev koncerta bo v soboto ob poldevetih zvečer v Celju.

● **Novost v Mariboru.** — Zanimanje za Jadransko Stražo je tudi v Mariboru veliko. Da se to zanimanje za to organizacijo razširi med vse sloje, je bil izdelan v Mariboru poseben film, čigar namen je pokazati odraslim in mladini lepoto naše domovine in predvsem morja in navdušiti narod za pomorstvo. Ta novi film pelje gledavca iz Maribora v Rog. Slatino, na Bled, Plitvička jezera, Zagreb, Sušak in ob dalmatinski morski obali do Dubrovniku. Iz Dubrovniku v vlak v Mostar. Posebne slike razlagajo razmere v Sarajevu. Iz Sarajeva roma gledalec v Jajce, od tamkaj v Belgrad. — Kot propaganda za Jadransko Stražo bo film na vpogled v mestnem kinu v nedeljo vojaštvu. Od nedelje naprej pa bodo obiskale razne šole po natančno določenem sporedu in bo stalo za osebo le 2 Din. Filmske slike bo pojasnjeval gosp. profesor Ribarič. Danes ob 6 zvečer bo predstava za člane odbora Jadranske Straže.

Celje

● **Na naslov železniške uprave.** Prosimo železniško upravo, da vzame v blagohotno svojo skrb sledeče nujne prošnje: 1. Prehod pod železniškim tirov na poti v Zavodno predstavlja pravcati škandal. Stroji se skoro redno ustavljajo nad prehodom in spuščajo svojo brozgo na pasante. Pravtako dežuje nesnaže ob južnih in deževnih dneih skozi nezavarovani strop prehoda. Drugje so stropi prehodov zavarovani, v Celju pa je tak nezavarovani strop kajpak specialiteta, ki je menda ne gre odpraviti. Vsaj svarilne table naj železniška uprava obesi, da je namreč prehod pod železnico brez dežnika obleki nevaren. — 2. Menda v pomanjkanju vozov tretjega razreda je stavila železniška uprava v promet vozove 1. in 2. razreda in jih premila z označbo, da veljajo za 3. razred. Ali imajo rez sprevodniki naročilo, da ne smejo pustiti vstopa v te vozove, dokler niso vozovi 3. razreda brez plazin prenatrpani? In še to: Ali imajo morda naročilo, da smejo te vozove pustiti ali celo naravnost dirigitirati potnike v boljši obleki, preprostega človeka pa s primerno grobostjo stlačiti v vozove 3. razreda? Če takega naročila nimajo, naj železniška uprava poskrbi, da bo vladal v tem oziru red. — 3. Na celjskem kolodvoru smo imeli pred dnevi karambol, ki je po časopisnih vesteh povzročil kar 300.000 Din škode. Naš poročevalec se je šel informirat k postajenačelniku o zadevi, ta pa mu je rekel, da se pravzaprav ni nič zgodilo, in še, da ima naročilo, ne dajati nikakih informacij. Morda nam železniška uprava pojasni, v kakšnem interesu je izdala tako navodilo, če ga je sploh izdala, in če velja to samo za postajenačelnike in ne tudi za ostalo osobje, ki je gotove liste o nesreči zelo točno informiralo. — 4. Kdo je odredil za celjsko kurilniško delavstvo kar 16urno neprestano delo? O tem bomo pa ob priliki povedali kaj več.

Dopisli

Vrhnika

Elektrifikacija. Dne 31. jan. t. l. se je vršil komisijski ogled radi nepeljave električne moči v tovarno usnja Karla Pollaka. Moč bo dala žirovska električna centrala, kateri je s tem zagotovljen nadaljni obstanek. Čuje se tudi, da je bil takimenovan »Kresov« načrt za veliko elektr. centralo na Vrhniki končno potrjen in bo v službo izvršitve ugodno vplival na razvoj industrije na Vrhniki in njeni okolici. Zeleti bi bilo, da bi se tudi domači kapital udeležil tega prekoristnega podjetja. Pri volitvi gospodarstva odseka za trg Vrhnika je zmaga lista združenih nasprotnikov z malo večino 8 glasov vsled izdajic, ki se prištevajo po zunanje k SLS. v resnici pa volijo vedno z najboljimi nasprotniki Slovenske ljudske stranke. To moštost bodo marsikateri obžalovali, pa naj imajo tudi duhovnike za sorodnike.

Stadionske srečke se prodajajo do izrebanja t. j. 25. marca v glavni zalogi konzuma na Vrhniki. Kdor se hoče razveseliti z lepimi dobitki — tudi krasna vila ga čaka v Ljubljani — naj pohiti z nakupom vsaj ene srečke.

Zagorje ob Savi

Za novo šolsko poslopje. V petek dne 3. februarja bo (je bil) ogled prostora za novo šolsko poslopje v Zagorju po komisiji oblast šolskega odbora.

Kako dajo demokrati sebi zaslužiti. Bivši šolski odbor v Zagorju je v letu 1927 plačal Učiteljski tiskarni za razne potrebščine Din 85.354,25 in je še ostal na dolgu koncem leta Din 35.265,87. Sokolu je plačeval mesečno 1200 Din za prostore in tudi v počitnicah; poleg tega za telovadnico še 4800 Din letno, a šolska telovadba se je smela v njej vršiti le tedaj, ko Sokol ni rabil telovadnice. Za posojilo 60 tisoč Din je plačal šolski odbor demokratijski posojilnici 10% obresti in še 900 Din za stroške, ko bi drugod mogel dobiti posojilo po 7% in s polovico manjšimi stroški.

Trbovlje

Pazburjenje med novoupokojenci. Med rudniškimi novoupokojenci je danes, ko se izplačuje pokojnina, veliko in upravičeno razburjenje, ker se jim je zmanjšala pokojnina in to zelo občutno. Slišal si marsikatero krepko na rovaš dr. Zerjava, ki je izdal, ko je bil minister za šume in rufe, v naglici pravilnik za bratovske skladnice, ni pa preskrbel za njih kritje, akoravno je imela blagajna v vojnem posjlu milijone in bi se lahko dvignili in kritje bi bilo tu, pač pa je, kakor se čuje to vojno posojilo obrnilo za reparacijski material. Z Zerjavovim pravilnikom so se napravili tudi kronski upokojeenci, in tako jadramo v žalostne čase, da se izmozgani rudar ne bo zamogel več preživljati.

Ptuj

● **Dominikanska vojašnica** v Ptuj pride v last ptujske mestne občine. Pogajanja za nakup z dosedanjim lastnikom dr. Čuličem, odvornikom v Belgradu, so se te dni ugodno zaključila. Za občino je vodil razgovore g. gerent vl. tajnik M. Zavadal v sporazumu s celokupnim svetom. Na ta način ostane dominikanska vojašnica oziroma samostan z najlepšo cerkveno fasado v Sloveniji ohranjen. Ptujski muzej dobi v refektoriju dostojne prostore. V gimnazijskem poslopju, kjer je bil d. slej muzej, se bodo adaptirali prostori za dva razreda, ki sta sedaj v Mladici, tako da bo tam lahko s početkom prihodnjega šolskega leta obnovljen internat in gospodinjstva šola za dekleta. Vrhu tega se bo priredilo v dominikanski vojašnici lepo število stanovanj poleg že obstoječih, da se vsaj nekoliko omili stanovanjska beda, ki tudi našemu mestu ni prizanesla. Za ugoden potek te akcije gre vsa hvala g. gerentu Zavadalu, ki je žrtvoval mnogo časa in truda za realizacijo tega načrta. Uverjeni smo, da bo novi mestni svet započelo delo nadaljeval z vso energijo.

Čatež ob Savi. Dne 29. januarja t. l. je imel g. oblastni poslanec Matej Tomžin pri n.s. shod, na katerem je poročal o novih oblastnih davkih in o novi cesti v naši županiji. Shod je bil jako dobro obiskan in so vsi udeleženci zanimivo sledili dvehurnemu predavanju g. poslanca. — Dne 31. jan. smo šutili tukaj ob pol petih jutraj mečan potresni sunek v smeri od juga proti severu.

Sport

Motoklub »Ljubljana« neznanje, da se je na II. rednem občnem zbr. dne 29. februarja 1928 izvolil nov odbor, ki se je na prvi odborovi seji dne 30. januarja 1928 sledeče konstituiral: Predsednik: Prof. dr. Alojzij Zalokar; podpredsednik: Mr. Ph. Milivoj Leustek; tajnik: Leopold Zwolinški; blaginjak: Fran Kham; g. spodar: Josip Vesel; odborniki: prof. Egidij Čeh, Franc Batel in Emanuel Rosa. — Načelnik sportne komisije: Al. Cirman. Klubova pisarna se nahaja na Resljevi cesti št. 1 (lekarina Leustek). Klubov lokal pa v restavraciji »Ljubljanski dvorec«. — Odbor.

Občni zbor kolestarskega društva »Sava«. — Večer ob 10 dopoldne se je vršil redni občni zbor kolestarskega društva »Sava«. Iz poročila predsednika g. Batjela, tajnika G. Gregorčiča, podpredsednika g. Sirkina in drugih funkcionarjev je bilo razvidno obsežno delovanje tega društva. Dasi obstoji društvo komaj dobra tri leta, je doseglo na kolestarskem polju izredno krasne uspehe in spadajo njegovi kolestarji, kakor Giergjevčič, Abular, Ignac Dolenc itd med najboljše ne samo v Sloveniji, temveč tudi v vsej državi. — Društvo je z ozirom na število svojega članstva najmočnejše v naši državi. Zadnje leto so se izrazne diference med državno kolestarsko zvezo in društvom, tako da je »Sava« vstopila v zvezo. Prav živahno delujejo tudi razne sekcije, kakor motociklistična, danska in druge. — Pri volitvah je bil ponovno izvoljen večinoma stari odbor s predsednikom g. Batjelom na čelu.

Ženska atletika na Angleškem

Artur Unterberg piše sledeče: Glede vprašanja, ali naj ženska goji sport ali ne, so mnenja različna. Dejstvo je, da se ženske zmeraj bolj za sport zanimajo. Najbolj za lahko atletiko, ki obsega najprvotnejše telesne kretnje — tek, skok in met — in ki jo smemo imenovati temelj modernega ženskega sporta.

Zensko lahkoatletiko so gojili najprvo v Ameriki. V Evropi se je to gibanje začelo veliko pozneje in se je polno razvilo šele po vojni. Vodilna je Anglija, ki brani svoje vodstvo z uspehom tudi proti Ameriki; v vseh dosedanjih velikih mednarodnih tekmah je bila Anglija vselej prva.

Prva velika prireditve je bila ženska olimpijada v Monte Carlo, v marcu 1921; zmaga je Anglija. V oktobru istega leta je zmaga Anglija v posebni tekmah proti Franciji. Ob priliki te prireditve so ustanovili v Parizu tudi lastno Mednarodno žensko sportno zvezo (Fédération Sportive Féminine Internationale). Ta je izvedla že v avgustu sledečega leta — 1922 — prve oficijelne ženske olimpijske igre v Parizu; tedaj so sklenili, naj bodo te igre stalne in naj se ponovijo vsako četrtlo leto. Leta 1922. se je udeležilo iger pet držav; v skupni klasifikaciji je dosegla prvo mesto Anglija, pred Ameriko. Tudi mednarodne ženske igre v Monte Carlo, april 1922. so naklonile Angliji prvo mesto. Ženska atletika se je v Angliji tako razvila, da so ustanovili posebno žensko sportno zvezo (Women's Amateur Athletic Association, W A A A).

Ta zveza nadzira žensko atletiko in njene prireditve, vpliva na trening in vodi velike tekme. Včlanjenih ji je nekaj stotin klubov, prav tako univerze in velike trgovine. Sedaj šteje zveza okoli

21.000 ATLETINJ.

Največja njena dosedanja prireditve je bila tekma šestih držav v Stamford Bridge v avgustu l. 1924;

Polnoči!
Skrivnostna ura, v kateri so bolečine najhujše. Zato se mora imeti vedno pri roki skatljio **Aspirin tablet**.
Olajšajo takoj bolečine v glavi, ušesih in zobeh. **Zahtevajte pa vedno originalni znamki „Bayer“, ki se spozna na modro-beloredči varstvenni znamki.**

25.000 gledavcev je gledalo zmago Anglije pred Francijo, Čoslovaško, Sviso, Belgijo in Italijo. Ta veliki razvoj ženske atletike v Angliji v par letih njenega obstoja je v prvi vrsti zasloga zveze, ki gre društvom in klubom v vsakem oziru na roko. Zlati gledajo na to, da se prepreči vsako poškodovanje in vsak prenapor in res se ni pripetil doslej niti en slučaj resne poškodbe ali prenapora, pri onih atletinjah, ki so upoštevale navodila za trening.

W A A A zastopa strogo stališče, da se izvjuje ženska prvenstva sama zase, ločena od moških; to je tudi njeno mnenje glede ženskih tekm na spl šni olimpiadi, n. pr. letos v Amsterdamu. Rekordni seznam angleške zveze nam kaže izredne uspehe, veliko med njimi je svetovnih rekordov. Najboljše angleške atletinje so Edwardsova, Tricklejeva, Greenova, Gunnova, Linesova, Palmerova, Thompsonova, Hattova. — Večino teh atletinj brakve in bravci »Slovenec« že poznajo, smo večkrat pisali o njih.

Zadnji veliki uspeh si je izvojevala Anglija v avgustu 1926, na drugi ženski olimpiadi v Göteborgu. Osem je bilo narodov, ki so se iger udeležili. Angležinje so bile prve. Nevarne tekmovalke so postale Angležinjam v zadnjem času nemške atletinje. — Tudi o teh smo že veliko pisali. — Za uspehe v Amsterdamu Angležinje lahko zelo vanjo; na 10 m imajo najboljšo zastopnico v Edwardsovi, na 800 m v Tricklejevi, v skoku v višino v Greenovi, na 4 × 100 m v svoji deželni vrsti.

Omeniti je še treba, da država v Angliji gojenje ženskega sporta podpira, kar le more.

Cemu sport za ženske?

Med najbolj pogostimi in tudi med najbolj neumnimi frazami je tale: Ženska naj bo doma, čemu ji je sport!

Nekdo je o tem predmetu sledeče napisal. In prav dobro napisal.

Pravijo, da ženska doma premog nosi, perilo obeša, tla drže, testo gneto, krompir lupi, posodo pomiva in obelko iztepa; to je dosti sporta in drugega ni treba. Prav za prav se na to glupost sploh ne splača odgovoriti, a ker se zmeraj ponavlja, moramo nekaj reči. Gotovo je, da opravlja navedena dela na stotiče žensk, a tako delo je ravno nasprotno od sporta: to ni igra in veselje, to je trud in muka. Sport nas osreči, veseli in tudi oživlja, domače težko delo pa žensko napravi pred časom staro in zvenelo, jo duševno in telesno bolj uničuje kot dviga. Tudi sport je napor, a napor druge vrste. Domače delo smatrati za sport se pravi, iz ubogih reči se še norca delati. Saj je že itak dosti hudo, če mora ženska sama opravljaljati vsa ta težka dela, ki jih je drugod (n. pr. v Ameriki) prevzel še stroj; a na avost rogogine je, če imenujemo to še sport. Sport vzgaja harmonijo duha in telesa, nas ohrani sveže in mlade, nam rodi veselje in zadovoljstvo. O domačem delu tega dosti se nihče ni upal trditi, najmanj še ženska, ki ima kakšnih par desetletij taksnega dela za seboj. Tako delo ne krepji in ne utrjuje in nas ne vodi do dolge mladosti, temveč do zgodnje starosti; njegova posledica ni pržno in mladeniško telo ter vesela duša, temveč upognjen hrbet, oteklji členki, trganje in čemernost. Delo mora biti, tudi domače, je pač tako; in to delo je stvar ženske. A to delo ni sport. Ravno ženska, ki opravlja domače hišne delo, je najbolj od sporta oddaljena, in prav ona ga najbolj potrebuje, kot osvežujočo in poživljajočo protitežo za svoje težko utrudljivo delo. In kar je moremo, moramo napraviti, da ji preskrbimo sportno udejstvovanje in ji tako vsaj malo olajšamo njeno težko življenje.

Ali niso to lepe besede?

Radio

Petek, 3. februarja. Milan: 20.50 simfonični koncert. — Breslau: 20.10 prenos iz Berlina. »Lepa Lauc, pravljica opera v 6 delih (J. Kerwey). — Praha: 19 prenos iz gledališča. »Sadko«, opera (Rimsky-Korsakov). — Leipzig: 20.15 simf. koncert. E. Jockl: Nočna glasba za god orkester in harfo — Rahmaninov: Tretji koncert za klavir z orkestrom (d-mol) op 3 — Pfluzer: Scherzo; 21.30 lahka glasba. — Stuttgart: 16.15 koncert. Svatovska koračnica iz »Sen kresne noč« — Pesmi brez besed — Uvertura k »Ruy Blas« — Andante iz vijolinskega koncerta — Uvertura »Tišina na morju in srečna voznjca« — Andante con moto iz Italijanske simfonije — Scherzo iz »Sen kresne noč« — Notturmo iz »Sen kresne noč« — Uvertura k »Atalije« — Bojni marš svečnikov iz »Atalije«; 20. simf. koncert filharmoničnega orkestra. Beethoven: Uvertura k »Leonorie« — Tartini: koncert za violo z orkestrom — Brahms: Simfonija št. 1 v c-molu. — Toulouse: 20.45 koncert. — Hamburg: 18.15 prenos iz gledališča: »Afrikanca«, opera v 5 dej. (Meyerbeer). — Frankfurt: 20 prenos koncerta iz Stuttgarta. — Brno: 19 prenos opere iz Prage. — Rim: 20.45 vokalni in instrumentalni koncert. — Oslo: 20.30 vijolinski koncert. — Langenberg: prenos iz Essena: »Id meo«, opera v 2 dej. (Mozart). — Berlin: 20.10 »Lepa Lauc, pravljica opera v 6 slikah (J Kerwey); 22.30 lahka glasba. — Darenty: 21 koncert Mendelssohnovih skladb. — Dunaj: 16.15 pop. koncert, 20.30 »Demetrius«, dram. fragment od Schillerja. — München: 20.30 simfonični koncert. — Budapest: 19 prenos iz opere, 22.05 lahka orkestralna glasba. — Varšava: 20.15 simfonični koncert varšavske filharmonije.

Kaj je novega

KOLENDAR.

Petek, 3. februarja: Blaž, Oskar, Celerin. Dunajska vremenska napoved za 3. februar: Milo vreme bo trajalo dalje, negotovo oblačenje, ponekod začasna razjasnitev.

ZGODOVINSKI DNEVI.

3. februarja: 1758. se je rodil slovenski pesnik Valentin Vodnik. — 1809. se je rodil skladatelj F. Mendelssohn. — 1845. se je rodil pesnik E. von Wildenbruch. — 1851. se je rodil slikar W. Trübner. — 1870. se je rodila italijanska pesnica Ada Negri. — 1902. je snežni plaz zasul vas Pliberk pri Beljaku na Koroskem. — 1898. se je ljubljanski občinski svet zavzel za vsučilišče v Ljubljani.

★ **Za honorarnega primarija v bolnici za duševne bolniki v Ljubljani** je oblastni odbor imenoval vsučiliščnega profesorja g. dr. Alfreda Šerka.

★ **Ravnatelj Kranjske hranilnice.** Oblastni odbor je v svoji seji dne 1. t. m. imenoval za ravnatelja Kranjske hranilnice dr. M. Božiča.

★ **Izseljeniški urad.** S 1. marcem prične poslovati Oblastni izseljeniški urad v Ljubljani. Za uradnika tega urada je oblastni odbor imenoval g. Frana Finka, vpokojenega pisarniškega ravnatelja pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani.

★ **Samoupravni uradni list.** Tekom prihodnje tedna izide prva številka »Samouprave«, glasila in uradnega lista ljubljanske in mariborske oblasti.

★ **Delavska zbornica za Slovenijo** ima svojo peto sejo v nedeljo, dne 12. februarja ob 9 dopoldne v zborovalni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

★ **Oton Zupančič, častni meščan mesta Kamnika.** Občinski odbor mesta Kamnika je na seji dne 30. januarja t. l. na predlog župana g. Kratnerja imenoval našega velikega pesnika in pisatelja Otona Zupančiča za svojega častnega meščana. Oton Zupančič je več let redno prihajal v poletnih mesecih v Kamnik, kjer je dobival ob pogledu na naše večno lepe planine novih vtisov, kjer je srkal s svojo globoko dušo ideje in ustvarjal svoje nesmrtno umotvorje! V našem sicer tihiem in mirnem gorskem kraju uživa naš slavn pevec vsepobno ljubezen in spoštovanje, zato mu je baš naše mestece izkazalo kot prvo tudi javno najvišjo čast!

★ **Zelezniške legitimacije za vpokojene duhovnike** so bile že lani objeljene na podlogi uradniškega zakona z navodilom, da je treba vposlati prošnjo s pridejano fotografijo in 10 Din v gotovini. Pa vse te reči so se prosilcem čez nekaj mesecev vrnilo s pripomnjo, da »iz Belgrada še ni prišla ugodna rešitev«, če imajo vpokojeni duhovniki res tudi pravico do polovične vožnje trikrat na leto. — Penzionisti lepo prosijo, da bi kdo v Belgradu posređoval v tem oziru.

★ **Krst prvega jugoslovanskega potniškega zrakoplova.** Na letališču Le Bourget pri Parizu se je vršil dne 31. jan. krst prvega jugoslovanskega potniškega zrakoplova, Svečanost je izvršilo pravoslavno duhovništvo v navzočnosti jugoslovanskega poslanika dr. Spaljkoviča in več višjih častnikov. Ko je gospa Spaljkovičeva vrgla ob propeler zrakoplova butilko šampanjca, je prevzel zrakoplov predsednik Jugoslovanske družbe za zrač. promet Sonderrmeyer, nakar je jugoslovanski letalec Strijelski napravil po zraku 20 minut trajajoči krožni polet.

Časnikar niti malo ni zabaval, a kamor je bil moral nenadoma oditi po nalogu svojega ravnatelja.

Vl. gospodična, morda mislite, da so dejansko časnikarji vsi tisti, ki se kot taki izdajajo, ker so nekako izmamili od ravnatelja ali glavnega urednika časnikarsko legitimacijo — v imenu prijateljstva ali sorodstva; in čim ste s takim izpregovorili par besed, sodite, da je časnikarski poklic lahak za vsakogar in dosegljiv vsakomur, ki je malo več nego navaden analfabet.

Kaj še! Da človek »za res« postane časnikar, mora imeti prirojeno neko sposobnost, ki se med drugim n. pr. izraža v tem, da najde lep naslov za suho poročilo agencije »Stefani«, pri starejših pa v tem, da se ne dajo voditi od lastne samokritike.

Predvsem pa je treba prestati tisto pravo vajeniško dobo, ko se šele začne, ko ste že jako mladi in ko dobivate ukore od tega ali onega urednika, bodisi zato, ker pri kaki transvaji nesreči niste poizvedeli tudi za rojstni kraj ponesrečenca ali če se je peljal skozi mesto kak neznan minister države Timbaktu in niste zabeležili vseh njegovih naslovov. Ali če vam je pri poročilu o kaki slovesnosti — s katerim ste upali doseči velik uspeh — ušel kak »nočje« namesto »sinočje«, ker vaš list izhaja zjutraj naslednjega dne. Vajeniška doba, ki vam nalaga, da tudi proti svoji volji letate za najbolj čudnimi intervjuji in najbolj nemogočimi anketami; da z disciplino, ki je drugi niti slutiti ne morejo, izvršujete sprejete naloge tudi tedaj, ko se vam zdi to nemogoče.

★ **Zagrebske šole brez električne luči.** — Ker dolgujejo državni zavodi v Zagrebu, šole in univerza elektrarni 1.200.000 Din, se je ta odločila, da ustavi 31. januarja popolnoma vsem tem zavodom električni tok. Vsem univerzitetnim klinikom grozi nevarnost, da bodo brez luči. Rektor univerze je zahteval odgoditev tega koraka, vendar pa ni gotovo, če bo to kaj pomagalo.

★ **Fašisti ne puste hrvatskih otrok z Reke v sušasko šole.** Ze dalj časa šikanirajo italijanske obmejne oblasti otroke z Reke, ki obiskujejo šole na Sušaku. Sedaj so v tej zadevi nastopile tudi italijanske šolske oblasti. Sklicujejo se na predpise nekih italijanskih zakonov in pozivljajo naše in italijanske državljane, ki pošiljajo svoje otroke z Reke v ljudske šole na Sušaku, da morajo od 3. t. m. dalje pošiljati svoje otroke v italijanske šole na Reki, ker obstojajo v Italiji neki predpisi, po katerih so starši primorani pošiljati svoje otroke v šole v onem kraju, kjer stanujejo.

★ **Aretirana požigalka v Medjmurju.** — Prejšnja leta je bilo v Medjmurju več požigov, toda razen v dveh, treh slučajih, se sodišču ni posrečilo izslediti krivcev. V noči na 24. jan. je izbruhnil požar v gospodarskih poslopjih Ivana Hambroša v Martinuševcu pri Štrigovi. Le skrajnemu naporu sosedov se je posrečilo rešiti pred ognjem ostala poslopja v bližini. Orožniška patrulja iz Macinea, ki je takoj prišla na kraj požara, je pričela iskati za požigalce in ga kmalu našla. Kmet Matija Levanič iz Martinuševca je namreč orožnikom sporočil, da je videl v kakih 300 korakov od Hambroševih poslopjih oddaljeni kleti Jakoba Novaka neko svetlobo. Stopil je v klet in zasačil kmetič Franco Kraus ravno v trenutku, ko je hotela zažgati streho kleti. Orožniki so Krausovo aretirali. Krausova je priznala orožnikom, da je ona zažgala Hambroševu gospodarsko poslopje in da je hotela zažgati Novakovo klet. Razen tega je priznala še celo vrsto požigov, ki jih je l. 1927. izvršila v Medjmurju. Franca Krausova je bila prepeljana v sodniške zapore v Čakovcu, kjer je bila zasljučena in je v celoti ponovila svoje priznanje. Izgovarja pa se, da je vse požige izvršila v snu in sicer na one noči, ko je bila duševno vznemirjena.

★ **Smrtne nesreče v Hercegovini.** Pred nekoliko dnevi se je vračal kmet Ivan Kordič iz Kutilova pri Mostarju domov. Jezdil je konja. Sredi pota se je konj splašil, kmet je padel na tla in si je pri tem preseknil s sekirjo, ki jo je nosil s seboj, žile na roki. Kmet je v nekaj urah izkrvavel in umrl. — V Višnjaju v Hercegovini je sekal kmet Mijo Mikulič drevo tik nad prepadom. Mijo se je pri sekanju držal z eno roko za vejo, z drugo pa je sekal deblo. Naenkrat je padel v prepad in se ubil.

★ **Spličani bojkotirajo prihod italijanskega parnika.** V sredo popoldne je dospel v Split transoceanski parnik družbe Cosulich »Saturnia«. Ob tej priliki je krajevna agencija te družbe povabila 400 jugoslovanskih državljanznov, da obiščejo parnik. Povabljen je bil tudi

Usa in grlo
so najhujši pot, po katerem pridejo bolezenske kugi v naše telo. Otrike, ki pohajajo v šole, naizanesljuje obvezno prebrala, nahoda in inf. ne-ee

ANACOT-PASTILE
DR. WANDERA

Prav imate gospodična: časnikarsko življenje je jako privlačno; toda z intelektualnega stališča je sestavljeno iz neprestanih muk in težkoč, ki prihajajo druga za drugo, ne da b' se mogle predvideti. Lepo je naše življenje, toda to je lepota sirene, ki nas očaruje in muči in nam ne dopušča, da bi se ji kdaj več oteli.

Verujte mi, gospodična; poizkusite, ako želite, toda ako že izpočetka začulite, da v vas ni tiste prave časnikarske »snovi«, potem ne poizkušajte priti v to našo familijo. Jamčim vam, da je mnogo lažje drugod najti srečo.

Guy de Maupassant:

Krvna osveta

Vdova Pavla Saverinija je živela sama s svojim sinom v mali hišici na pečinah Bonifacija. Mesto, ki je bilo zidano na obronku gore, je viselo tik nad morjem in gledalo preko soteske obrežnih pečin na najnižji del Sardinije. Ob vnožju mesta je bila nepretrgana vrsta obrežnih pečin, ki so ga obkrožale skoro od vseh strani. Te pečine, ki so bile podobne velikanskemu koridorju, so služile kot luka, kamor so do prvih rib prihajale majhne italijanske in sardinske ribiške ladje in vsakih štirinajst dni star parnik, ki je vršil službo z Ajacciom.

Na belem griču je tvoril kup hiš še bolj bel madež. Hiše so spominjale gnezdov divjih ptic, katere jih tako pritrjuje na skale, vladajoč nad tem strašnim prehodom, kamor

italijanski konzul v Splitu s celo italijansko kolonijo. Ker je italijanski konzul nameraval imeti daljši govor in ker se je ravno istega dne slavila v Italiji petletnica osnovanja fašistovske milice, so splitski meščani najodločneje odklonili povabilo. Italijani so se na parniku pripravljali tudi, da bi fotografirali obiskovalce, kar je bil zopet en vzrok več, da se splitski meščani niso obiska udeležili. Ta korak Spličanov je zelo iznenadil italijanskega konzula in poveljnika parnika, ki je priredil kosilo za 600 povabljenecv, toda na parnik je prišlo vsega skupaj okrog sto italijanskih opiantov. Ostali konzuli v Splitu niso bili na parnik niti povabljeni.

★ **Velik požar v Karlovcu.** V torek zjutraj okoli osmih je izbruhnil v Karlovcu v papirnici in knjigarni Fogina velik požar. Gasilci so takoj stopili v akcijo in so s pomočjo vojakov, ki so vzdrževali red, hitro lokalizirali požar. Škoda je velika. Kako je nastal požar, se ni moglo ugotoviti.

★ **Morilec nogometnika Szaboja izsledeni.** Poročali smo že o zahrbtnem umoru 21 letnega nogometnega igralca Szaboja v Subotici, ki je bil z nožem zaboden v srce. Kot sumljiva tega zločina sta bila aretirana brata Stefanovič. Policijski uradnik je oba brata z zvijačo pripravil do priznanja. Dejal jima je, naj se ničesar ne bojita, ker se Szaboju ni nič pripetilo. Da ju o tem prepriča, je telefoniral v bolnico, odkoder so sporočili po dolenjenem načrtu, da je Szabo zapustil zdrav bolnišnico. Ko sta morilca to slišala, sta priznala, da sta napadla Szaboja. Napagla sta ga iz maščevanja, ker je imel pri dekletih več sreče, kot ona dva. Starejšemu bratu je 19. mlajšemu pa komaj 16 let.

Kolesar

Ti, navdušeni kolesar, zakaj se vendar ježiš na kolesarske tatove? Pred mesecem so Ti ukrali v veži Okrožnega urada Tvoje zadnje, težko zasluženno in drago plačano vozilo. Res, zločinci so pod ključem, a kolesa Ti vendar še nimaš, da bi se vozil. Ričet, ki ga zdaj tatje jeda, Ti pa prav nič ne pomaga in na njem se ne more voziti niti najstrašnejši kolesar. Kmalu bo pomlad tu in kolo Ti bo še bolj kot zdaj potrebno. Lepo vreme bo in ceste gladke, bele, prav kakor jih pesniki slikajo. Pa s čim se boš vozil, če ne boš imel kolesa, lahkega in pržnega kot ljubka, simpatična igračka. Le pojdij k trgovcu, pa si kupi drugega, novega, svetlega kot bridke sablje brušeno rezilo! A štel boš tudi težke solde in pri gospodinjstvu se Ti bo poznalo, četudi morda boš odplačeval v obrokih. Doma bo jeza in prepri se bodo množili. Zena bo hotela kuhati kaj boljsega, in otroci bodo hoteli kaj boljsega jesti. Kje pa boš vzal, preljub kolesar? A vendar ni, da bi se vdal brezupno. Še ena je pomoč, še eno je zdravilo. Če hočeš, že čez dva meseca boš imel kolo novo, kajti loterijski odbor druge stadionske loterije bo razdelil med zadelce 20 novih koles po celem svetu znane trdke Puch. Pridruži se onim, ki so že kupili srečke, da si zagotovijo dobro kolo in dobro uro za pomladanske izlete. Dobra ura in dobro kolo sta najboljša in najzvestejša sopotnika.

Cjubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Drevo imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

○ **Telovadna akademija Orlo Krakovo-Trnovo,** se vrši v nedeljo, dne 5. februarja ob pol 8. uri večer v Ljudskem domu. Spored je

Lepota v življenju žene.

V življenju žene je lepota odločilna za njeno srečo in usodo. Privlačna je čista in nežna polt, zato naj vsaka žena uporablja Nivea-cremo, ki da koži že po kratki dobi uporabe mladostno svetlost.

Nivea-crema

zelo pester in obsega 11 telovadnih in dveh pevski točki. Poleg obveznih vaj za l. 1928, ki se bodo prvč izvajale, so na sporedu tudi simbolične in ritmične vaje ter alegorija, ki so lastne sestave odseka. Sodeluje dijaški orkester in salonski orkester glasb. društva »Sloge«. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 9.—12. ure dopoldne in od 4. ure dalje v Ljudskem domu.

○ **Umrla je,** kakor smo že poročali, gošpa Nuša dr. Robidova, soproga tukajšnjega primarija. Zdravila se je radi težke, že mnogo let trajajoče živčne bolezni v Poljčan na Gorenjskem, kamor je tiha, skromna gošpa tudi sicer že zahajala skozi desetletja in si pridobila ljubezen vsega ondotočnega prebivalstva. Sedaj je našla na tej grudi, ki jo je tako ljubila, nenadno svojo smrt.

○ **Umrl je** včeraj 2. t. m. zjutraj g. Anton Kmet, trgovski sodruđnik. Pogreb bo v soboto pop. ob 2 iz mrtvašnice javne bolnice.

○ **Zgodba o senu, kozji in podplatih.** Tam nekje na Dolenski cesti je bilo 70letni hlapec Janez je imel zdaj strgane podplate, zdaj so mu počili gornji deli čevljev, zdaj ono, zdaj to. Denarja revež ni imel, čevljar v bližini pa mu ni hotel popraviti čevljev brez protiuslug. Čevljar pa je imel lepo kozo, ki je bila vedno lačna. No, Janez in čevljar sta se zmenila, da bo imel Janez vedno popravljen čevlje, če preskrbuje kozo s senom iz gospodarjevega hleva. Res je Janez prinesel kozji vedno dovolj sena in imel zato ob vsakem vremenu cele čevlje. Prikrasjan pa je bil gospodarjev konj. Nazadnje pa je gospodarjeva žena iztaknila Janeza, ravno ko je zopet basal vrečo s senom za kozo in Janezove kupčije so bile na mah jasne kot beli dan. Gospodar trdi, da ima »gromozansko« škodo, Janez in čevljar pa sta na policiji mnenja, da stvar ni tako huda, kajti koza ne poje toliko in tudi Janezovi podplati se ne obrabijo tako hitro. Sitnosti bosta imela oba, čevljar in Janez, glavni krivec, to je vedno lačna kozka, pa bo ostala nekaznovana, kajti je že taka pravica na svetu.

○ **Epileptičen napad.** Sedlarja Franceta P. iz Zaloča je v sredo popoldne popadla v Prešernovi ulici božjast. Revež je padel na tla in si pri padcu prebil spodnjo čeljust ter izbil tri zobe. Na stražnikovo obvestilo so ga prepeljali z rešilnim vozom v bolnico.

○ **Gostje ljubljanskih policijskih zaporov.** V zaporih ljubljanske policije se nahaja sedaj sedem oseb. So predvsem tu trije Kitajci z zvenciimi imeni Hang Ise J6, On Huah Kuan in Chon Jing Gang. Policija jih je aretirala radi nedovoljenega krošnjarstva. Sedaj čakajo, kaj bo policija sklenila o njihovi nadaljni usodi. Dalje je v zaporih razmeroma mlad mož, ki je bil radi svojih večnih ekcesov na ulici in v lokalih šeststokrat ovaden in kaznovan na denarne globe. Teh policija od revnega možakarja seveda ni mogla nikoli iztirjati in tako mora revež sedaj svojo kazen odsedeti na policijskih pričinah. Iz istega vzroka

Mati ga je ogovorila. Ob zvoku tega glasu je psica utihnula.

— Naj bo, saj boš maščevan, dragi moj, dečko moj, ubogi moj otrok. Le spavaj, le, saj te maščujem, čuješ? Mati objublja to! Ir ona vedno drži svojo besedo, saj dobro ve!

In počasi se je sklonila preko njega in pritisnila svoja mrzla ustna na njegova mrtva. Bodra je nato začela znova jokati. Njene tožbe so bile dolge, pretresljive in strašne.

Tako sta ostali tam obedve, žena in žival, do jutra.

Anton Saverini ni zapustil ne brata ne bližnjih bratrancev. Nikogar ni bilo, ki bi ga osvetil. Sama stara mati je mislila na to.

Od jutra do večera je lahko gledala majhno piko na onostranski obali ožine. To je bila majhna sardinska vas Longosardo, kamor so se zatekali iz Korzike izgnani banditi. Bivali so skoro sami v tem selu, nasproti bregovom svoje domovine, in čakali na trenutke, da se vrnejo tja, v svoje hoste nazaj. Vedela je, da se je Nikolaj Ravolati zatekal v to vas.

Ves dolgi dan je čisto sama sedela pri oknu in gledala tja dol, misleč na osveto. Kako bo napravila sama, osamljena, bolehnata, tako blizu smrti? Toda objubila je, prisegla je nad mrtvim truplom. Ni mogla ne pozabiti ne čakati. Kaj naj stori? Ponoči ni več spala, ni imela ne počitka ne miru, iskala je in trdo vrtno vztrajala. Psica je dremala pri njenih nogah in vzdignivši glavo, včasih zatulila. Odkar njenega gospodarja ni bilo več, je večkrat tako tulila, kot da bi ga klicala, kot da bi njena neutolažljiva živalska pamet na ta način čevala spomin nanj, katerega nobena stvar ni mogla izbrisati.

Mlada žrtev igralske strasti

V pariški družbi je vzbudila vest o samomoru 18 letne hčere pariškega trgovca Dolaina veliko senzacijo. Jenny Dolain se je podala po absolviranju srednje šole s svojimi šolskimi tovarišicami na študijsko potovanje v južno Francijo, Italijo in Nemčijo, pod vodstvom neke učiteljice. Prva postaja je bila Monte Carlo. Tu so ostali tri dni. Ko so hoteli četrtega dne zjutraj odpotovati v Italijo, ni bilo Jenny nikjer. Njene stvari so bile v hotelski sobi, toda postelja je bila še nedotaknjena. Obvestilo se je policijo, ki je pričela dekle iskati. Toda mnogo ur je preteklo in deklice še niso našli. Pozno popoldne pa je vrglo morje truplo Dolainove na suho. Na sobi je imela večerno obleko. V gubah njenega oblačila se je našlo z iglo pritrjeno poslovilno pismo. V pismu pravi utopljenka, da je sleherni večer odšla v igralski kazino, kjer

Slika predstavlja velikega kneza Dimitrija Pavloviča in princezo Ano Iljinsko v Londonu. Po staro-ruskemu pravu bi bila imenovana zakonita naslednica na carskem prestolu. Kneza Pavloviča je smatralo vse za pravomočnega prestolonaslednika, ker je bil sin cara Nikole II. vsled zelo rahlega zdravja nesposoben, da zasede prestol. Princeza Ana je hči ameriškega milijonarja Johna Leeja.

je v treh dneh zapravila 2 milijona frankov. Denar je dvignila s ponarejenim čekom iz bančnega depoja svojega očeta. Ker se ni upala domov, je šla v smrt. Poizvedovanja so ugotovila, da je pisala resnico. Igrala je vsak večer in ko je zapravila zadnji denar, ni šla več v svojo sobo, ampak takoj k morju, ki je požrlo mlado žrtev brezvestnih spekulantom in lastne lahkomisljenosti.

Ogromna dedščina dveh delavcev

Pred par dnevi je razglasilo rimsko sodišče končno veljavno rzsodbo, da sta brata Scarponi, oba sta ročna delavca, edina dediča ogromnega imetka njunega strica, ki je že pred dalj časa umrl. Zapustili je 89 milij. lir.

Spomenik Leonidi v Termopilah

Nedavno je umrl v Ameriki Grle Demetrios Stathopoulos, rodوم iz Sparte. V Ameriko se je izselil že v zgodnji mladosti ter je postal v kratkem času zelo bogat. Kot ameriški državlján je sprejel angleško ime James Stevens, ni pa pozabil svoje domovine. V svoji oporoki je zapustil 50.000 dolarjev, da se s tem denarjem postavi spomenik Leonidi v Termopilah. Kakor je znano vsem iz šolskih knjig, je bila slavna bitka Spartancev pod Leonido s Perzijci ovekovčena s kamenitim levom v Termopilah. Ta spomenik pa je tekom časa popolnoma razpadel.

Poskušen umor na brzovlaku

26 letnega trgovskega potnika Armanda Graniera, ki se je vozil z brzovlakom Pariz-Melun v tretjem razredu, je napadel nenadoma njegov sopotnik z revolverjem. Ustrelil ga je v glavo, toda rana ni bila težka. Trgovski potnik pa ni zgubil prisotnosti duha in je navalil na mladeniča, ki je še enkrat ustrelil. Krogla je predrila klobuk. Garnier je hitro skočil v damski oddelek in potegnil zaslon zavoro. Vlak je začel počasneje voziti, kar je izrabil napadalec, ki je pobežnil v temo. Orožništvo, ki je bilo obveščeno, je še ponoči aretiralo napadalca, ki je 18 letni Paul Rougent. Priznal je, da je hotel izvršiti umor, ker je zgubil pri igri ves svoj imetek, 40 frankov.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki
Priporočajte tudi njegov oglasni del.

Nedavno je v Madridu zbežal na ulico bik, ki je bil namenjen za areno. K sreči je naletel na bitkobora Fortuna, ki je bika kar na cesti z mojstrskim sunkom prebodel.

Za duha in srce

Propadanje belega plemena

Pod tem naslovom je pričela dunajska »Neue Freie Presse« priobčevati serijo izpod peresa uglednih znanstvenikov, ki skušajo s statističnimi in znanstvenimi argumenti pojasniti, na kako usodni poti se nahaja v našem času belo, arijsko pleme, ki se polagoma bliža svoji propasti in izumrtju, kajti rojstva čimdalje bolj padajo, dočim se na drugi strani veča umrljivost belega plemena. Ker so nekateri podatki zelo zanimivi in splošne važnosti, jih objavljamo tudi mi:

Zadnjih sedemdeset let je število rojstev padlo v Nemčiji za približno pedeset odstotkov, na Švedskem, v Švici in v Belgiji za štirideset, na Norveškem, Danskem, Nizozemskem in v Madjarski za več kot trideset, v Franciji in v Romuniji pa za več kot dvajset odstotkov. To pomeni torej, da se je število rojstev v Evropi zmanjšalo za več kot tretjino, v mnogih državah pa celo za več kot polovico.

Še bolj katastrofalna je statistika presežka rojstev nad umrljivostjo. Ta je padel v Franciji od l. 1920 za tretjino, v Angliji skoro za polovico, v Nemčiji pa za četrtino. Edini beli narod, ki se plodovito širi, je ruski. Na drugi strani pa so izredno hitro množe barvita plemena, tako da moremo govoriti že o ogroženju obstoja in nevarnosti izumrtja belega plemena.

Berlinski profesor dr. Julij Wolf razpravlja v posebnem članku o padanju rojstev v Nemčiji ter zavrača trditve francoskega generala Deuigneja, ki je mnenja, da se nemški narod zelo naglo množi. Tudi v Nemčiji niso razmere v tem pogledu rožnate.

Tudi Nemci so že pričeli ugotavljati padanje rojstev in rojstvenega presežka v svojem narodu. Od l. 1910 se je število rojstev zmanjšalo v Nemčiji za tretjino, znaša l. 1926 samo še 19.5 na tisoč prebivalcev, dočim je

1925 še 41.000!, v Franciji 53.000, v Angliji 241.000, v Italiji (l. 1925) 488.000, v Nemčiji (l. 1926) 491.000, v Rusiji (l. 1923) 1.500.000, v Madjarski l. 1926 86.000, v Bolgariji l. 1924 99.000, na Češkoslovaškem l. 1926 128.000, v Romuniji l. 1925 242.000. Podatki iz Jugoslavije in Poljske manjkajo.

Prof. dr. Heinisch Reichel razpravlja v nadaljnjem članku o vzrokih padanja rojstev. Umetno preprečevanje opljenja oziroma omejevanje števila rojstev je glavni vzrok nazadovanja. Novo je, da se je to zlo prišlo tudi proletarcev. Končni efekt te prakse je propast plemena. Nazadovanje rojstev se ni še nikoli ustavilo, temveč je doseglo vedno svoj konec do izumrtja plemena oziroma prizadetih plasti.

One družine, ki so ostale plodovite, tvorijo jedro svojega naroda in njegovo upanje. Za zgled vsem narodom naj bo nemška weimarska ustava, ki posebno štiti družine s številnimi otroci.

Kozlov
sloveči ruski raziskovalec Mongolije (na levo), ki je odkril grob Džingis kana na Altaju. Na sliki vidimo Kozlova s svojim pomočnikom poleg dveh ubitih lepih eksemplarjev gorskega kozla.

znašalo l. 1910 29.8. V Franciji znaša to število sedaj 18.8. Torej bo Nemčija kmalu na enaki stopnji s Francijo. Najnižje število rojstev je sedaj v Walesu v Angliji, kjer znaša letno 17.8 na tisoč prebivalcev.

Visoko število rojstev beleži v Evropi le šest držav in sicer: Italija (l. 1925 27.5), Španija (l. 1926 29.9), Portugalska (l. 1923 34.5), Romunija (l. 1925 36.2), Bolgarija (l. 1924 39.7) ter Rusija, kjer vlada kljub pogubni sovjetski zakonodaji z ozirom na zakon, ki je uvedla naravno spolno promiskuiteto, in kljub dovoljenju abortusa še vedno velika plodovitost. V Leningradu, Moskvi ter v 51 ruskih in azijskih gubernijah velja kot povprečno število rojstev — 42.6 na tisoč prebivalcev, dočim znaša to število n. pr. v Avstriji le 19.2.

Umrlijvost je najmanjša v Nemčiji (11.7 na tisoč prebivalcev), Nizozemski (9.8) ter v Albaniji, seveda če so statistični podatki za zadnje točni. V vseh drugih evropskih državah je umrljivost znatno višja ter znaša v Rusiji skoraj dvakrat toliko, kot v Nemčiji.

Najvažnejši za presojo množenja prebivalstva je presežek rojstev nad umrljivostjo. Ta je v Evropi najmanjši v Franciji (1.3 na tisoč prebivalcev), v Nemčiji znaša 7.8, nekaj manj v Angliji, v Rusiji pa skoro dvakrat toliko kot v Nemčiji.

V absolutnih številih povedano, je znašal presežek rojstev v Avstriji l. 1926 28.000, leta

Danes je — žal — še premalo znano, da so listi v življenjski knjigi tega zagriženega sovražnika božjega, tirana in morilca — popisani z dejanji, ki bi ga v vsaki drugi deželi storili nemogočega.

Kdo je ta bogokletnež, opisuje točno njegov sorojak Brigido Caro v knjigi »Boljševiški diktator Mehike«. Pisatelj nudi zanimive podatke o življenju Callesovem, preden je postal predsednik mehiške države.

To je so njegova razkritja: »Po očetu je Calles turške krvi, libanonski žid; po materi je pa tako zvani Jaqui (Indijanec). Že v mladosti je kazal nagnjenje za drzne dogodke. Ko ga je oče radi raznih junaških dejanj razdedinil, se mu je posrečilo po revnem in sprijenem življenju, da se je prikopal, četudi z majhnim znanjem, do službe učitelja. Njegovo obnašanje pač ni bilo v naravno spodbudo učencev. Toda s svojo prekanjenostjo si je znal pomagati. L. 1910, za časa revolucije, se mu je odprlo novo polje, da se povzpne kvišku. Toda prišel je v roke sovražnikov in bi moral biti ustreljen. Neki prijatelj ga je rešil. Kmalu nato je postal član mestnega načelstva v svoji domovini in se je »proslavil« z neverjetnimi grozodejstvi. Pozneje je bil guverner severozapadne mehiške dežele Sonore. Kot tak se je odločil, da hoče vse duhovnike prepoditi iz te pokrajine, kar je tudi dosegel.

Pri tem se je tako spozabil, da je celo sam s svojo zločinski roko vmes posegel. Njegov stari prijatelj Obregon ga je poklical k sebi, ko je prevzel predsedstvo, pa mu je zapupal važne posle. S popolnoma nedovoljenimi in ustavi protivnimi sredstvi se mu je posrečilo, da je nadomestil Obregona; poskrbel je seveda poprej, da je njegov edini protikandidat general Flores izgubil s površja. Brutalna sila in pa podpora vnanjih držav mu je pripomogla, da se je vzdržal.

Preden je nastopil mesto predsednika, je obhobil Ameriko in Evropo, kjer je povsod svoje privrčence, ruske boljševike, srčno pozdravljal. Od njih se je naučil metod, kako uničiti politične nasprotnike.

Callesov kabinet tvorijo sledeči možje: L. Morones, minister za industrijo, boljševik. Bil je svojčas delavec v podjetju za izpeljavo cestnih železnic; bil je odslovljen radi protinravnega in upornega obnašanja. Danes je večkratni milijonar. — Luis Leon, minister za poljedelstvo, bivši bikoborec; zdaj si nadevuje naslov inženjera, ne da bi se bil kje usposobil. — Aaron Saenz, minister za zunanje zadeve, protestant, pastor. — Adalbert Tejeda, notranji minister, poprej sprevodnik cestne železnice, nato guverner v Veracruz. — Puig, minister verstva. Človek najslabšega življenja. Radi škandaloznih nemoralnih činov je bil v ječi, a to ni oviralo, da bi danes ne bil minister za pouk. — General Amaro, vojni minister. Za časa revolucije Carranzove se je odlikoval z grozovitostjo proti duhovščini, redovnikom in katoličanom sploh. Po rodu je čistokrvén Jaqui-Indijanec; na levem uhlju je videti še luknjico, kjer je nekoč bingljal uhan.

To so državniki, ki Mehiko tiranizirajo. Pa se dobe ministri kulturnih držav, ki Callesa in njegovo tiransko družbo opravičujejo, če ne proslavljajo!

Kdo je Plutarh Elia Calles?

Te dni je anglikanski škof dr. Dunn (Nottingham) sestavil izredno ostro pastirsko pismo, kjer protestira proti strašnim grozodejstvom v Mehiki. Med drugim pristavi tudi naslednje ogorčene besede: »Najbolj se je pa čuditi pri tem, da vlade vsega sveta še sedaj (že radi lastnega dobrega imena) niso izrazile ogorčenja radi mehiških dogodkov!«

Ali se ne čuti povsod vpliv svobodnimiselnega časopisja, ki štiti svoje pristaše?

Japonski diplomati v Moskvi.
Na skrajni levi ruski poslanik v Tokiu Karahan potem grof Eoto in baron Janaka.
Sovjeti in Japonska gredo zadnji čas skupaj zaračun gospodarskih interesov.

Katoliški svet

EVHARISTIČNI KONGRES.
ki bo v jeseni v avstralskem mestu Sydney-u, steč ne bo dosegel sijaja, kakoršnega je svet občudoval v bogatem Chikagu, vendar se pa avstralski katoličani trudijo, da bodo za proslavo evharističnega Zveličarja storili, kar bodo mogli. Za tuje zidajo nove hotele; veličastna nova cerkev se že dodeluje. Posebno vnmemo kaže za prosep svetovnega kongresa avstralska m...

Za evh. kongres l. 1930. je izbrano staroslavno mesto Kartago v severni Afriki. Vzrok je v tem, ker je Afrika edini kontinent, kjer v 50. letih, odkar obstoji stalni odbor za prireditve kongresov, edina Afrika še ni imela te sreče. Drugi vzrok je pa v tem, da se bo l. 1930. praznovalo 1500 letnica smrti velikega škofa, cerkvenega učnika in apostola Afrike sv. Avguščina Prav iz enakega razloga bo svetovni evharistični kongres l. 1932. na Irskem, ker bo takrat preteklo 1500 let po prihodu svetega Patricija v to deželo.

Katoliška univerza v Pekinu je dobila državno odobrenje in priznanje naučnega ministra kitajske vlade. To je prvi slučaj v zgodovini kitajske, da je katoliški zavod za višjo izobrazbo vlada javno priznala.

Vski dobe lastno nadškofijo. V slovaških krogih so se že splošno zedinili, naj bo sedež nove nadškofa Bratislava. Nadškof naj bi dobil za svojo rezidenco palačo bivškega nadvojvode Friderika. Kot oseba, ki ima največ upanja, da zasede nadškofovski stolec, se imenuje slovaški škof K. Ameko.

Notranjščina orjaškega zrakoplova
ki bo plul med Londonom in Newyorkom preke Montreala in bo napravil svojo turo v 86 urah tj. in nazaj.

Gospodarstvo

Proračun ljubljanske oblasti za leto 1928

Kakor znano, je finančni minister 23. januarja odobril proračun ljubljanske in mariborske oblasti. Vsota konconveljavno odobrenega proračuna ljubljanske oblasti znaša 48.030.843 Din izdatkov in ravnotolike dohodkov, dočim je bila predlagana vsota 55.941.575 dinarjev, torej je za 14% manjša.

Izpremenjene so sledeče postavke dohodkov:

part. 8. prispevek države v smislu uredbe o prenosu prej 4.112.984 Din, sedaj 2.580.485 dinarjev. Tu je črtana ena četrtina, ker se posli na oblasti prenesejo s 1. aprilom 1928 in tako pridejo v poštev samo tri četrtine tozadavnih kreditov. Nadalje odpadejo prispevki države za pokrajinsko komisijo za agrarne operacije ter za kmetijsko preizkuševališče v skupnem znesku 989.232 Din. Prispevek države za 62 km cest se iz pod 8. omenjenih razlogov zniža od 462.000 na 346.500 Din; odpadejo drž. prispevki za dež. cestarje, za eno četrtino se znižajo dohodki zdravstvenih ustanov ter krediti za dežje zavode, za nižje ženske obrtne šole, 25% doklada k dobičku deln. družb v znesku 2 milijonov Din ostane, kakor tudi donosi ostalih oblastnih taks na vino, mot. vozila, premog, ples, obisk kinov, gledališč, nočni obisk zabavišč.

Pri izdatkih je slika naslednja:

1. splošna oblastna uprava 2.991.000 Din neizpremenjeno; 2. deželna kultura prvotno 9.172.400 Din, sedaj 6.712.068 Din; odpade četrtina izdatkov radi tega ker dobe oblasti kredite samo za 9 mesecev; nadalje črtana postavka podpore vinarskim in kletarskim zadržam v znesku 160.000 Din, znižani deloma izdatki za neposredno pospeševanje kmetijstva (n. pr. za nabavo plemenske živine od 300.000 na 150.000; 3. poglavje: javna dela in deželno imetje izkazuje znižanje od 10.979.000 dinarjev na 9.504.055 Din (znižana je postavka stroškov cestnega osobja za 1.395.400 Din, ter stroškov za osobje drž. cest 62 km) za eno četrtino od 387.000 na 271.500; 4. obrt in trgovina sedaj 886.532, prej 925.000 Din zaradi znižanja podpor nadaljevalnim šolam od 200.000 na 161.532 Din; 5. zdravstvo: znižano od 26.674.175 Din na 22.237.188 Din (za eno četrtino zaradi tega, ker je proračun prav za prav samo za 9 mesecev) ter je omeniti, da je ostala investicija 1 milijona Din za zgradbe nove bolnice za duševne bolniški; 6. prosveta: neizpremenjeno 2.500.000 Din, od tega za univerzo 2 milijona Din; 7. dolžovi: neizpremenjeno 1.500.000 Din; 7. razni stroški in proračunska rezerva: neizpremenjeno 1.200.000 Din (od tega proračunska rezerva 1 milijon Din); skupaj izdatki 48.030.843 Din, ravnotolike dohodki.

Obvezno oznamovanj e hmelja

V izvlečku smo že priobčili načrt naredbe in pravilnika o obveznem oznamovanju hmelja. Iz Zalca smo dobili sledeči strokovni članek:

Namen naredbe je zaščita kvalitete našega hmelja. Zaščiti je treba ta naš važni izvozni produkt proti dvem stranem. Na eni strani proti svojevoljnosti in nepoučljivosti hmeljarjev, ki producirajo blago v taki kvaliteti, da ga svetovna tržišča postavljajo na zadnje mesto in deloma sploh zavračajo kot neporavno blago. Zaradi tega bo naredba, kot se je tudi obnesla v CSR, velikega vzgornega pomena za hmeljarje, posebno v novih okoliših, ki so dosedaj s svojim slabim blagom jemali ugled našemu kvalitetnemu hmelju. Jedro jugoslovanskega hmeljarstva, Savinjska dolina, razpolaga z izkušnjami dveh rodov v tej kulturi ter je utrpela mnogo na svojem ugledu, ker se je metal ves slovenski hmelj v tisti veliki koč: Južnoštajski hmelj. Pri neobveznem signiranju so se izdajali certifikati vsakomur, kdor je želel in plačal takso. Certifikat ni značil ničesar, zato se tudi ni mogel uveljaviti.

Na drugi strani je treba pa, kot se je to že opetovano povdarjalo, po vseh strokovnih listih inozemstva (mi še čakamo našega »Hmeljarja«), zaščititi posamezne okoliše pred samolastnostjo kupcev, ki »zabijejo« slabše provenience z boljšimi, n. pr. belgijskega s savinjskim in ga prodajajo kot savinjskega mnogo dražje pivovarjarjem. Ravno slabe tozadavne izkušnje pivovarjarjev so napotile vodstvo te industrijske panoge na misel obveznega signiranja. Kakor hitro uvede letos Nemčija obvezno signiranje hmelja, je povsem gotovo, da bo iskala trgovina tudi v drugih inozemskih okoliših predvsem signirano blago. Nemčija je bila, je in bo še dolga leta naš najboljši odjemalec. Vsak proizvajalec pa mora upoštevati želje konzumenta, če hoče ostati z njim v kupčijski zvezi. Vse velike tvrde hmeljske trgovine so soglasne s temi težnjami pivovarske industrije, kot tudi hmeljarjev-producentov, le razni nereelni zakonitzi in zaplotneži, kot jih izkazujejo pač vse panoge trgovstva po vojni, so nezadovoljni in rovarijo proti obveznemu signiranju. Dobro se zavemo, da se jim majo tla pod nogami, da bo

konec nereelnih mabinacij, kakor hitro bo znano, da mora imeti res prvovrstni hmelj (bodisi halertauski, tetnanski, žateški ali savinjski) plombo in certifikat. Pri nas se sploh ne more danes govoriti o domači hmeljski trgovini, ker je ni. Odpor naših domačih trgovcev proti obveznemu signiranju nam je neumljiv. Signiranje se bo pa k'jub temu uvedlo in sicer obvezno in bo ostalo v prosep našega hmeljarstva. Prav razveseljivo je pri vsem tem dejstvo, da smo občutili potrebo časa in gremo sporedno s stremljenji svetovne produkcije.

—K—

PRVO NOVIM NOTRANJIM POSOJILOM?

Te dni se je mudil v Ljubljani, kakor smo že poročili, glavni ravnatelj Poštne branilnice dr. Milorad Nedeljkovič, ki je sedaj odpotoval v Zagreb. Zelo se je zanimal za razmere na našem denarnem trgu. V Zagrebu pa se je naravnost govorilo o velikem investicijskem posojilu države v znesku 500 milijonov Din z obrestno mero 7%.

Sedanje razmere na denarnem trgu kažejo na veliko likvidnost. Tako so vloge pri Poštni branilnici narasle od septembra do konca leta od ca 330 milijonov Din na 622 milijonov. Kakor pri Poštni branilnici je tudi pri drugih denarnih zavodih. Likvidnost na našem denarnem trgu je zavetna in zato se vedno bolj širi misel na večje posojilo v notranjosti. Zaenkrat v tem oziru ni poročiti še ničesar konkretnega, ker se sedaj le proučuje in sondira teren za to posojilo.

GOSPODARSKA LITERATURA.

Bankarstvo za februar 1928. Vsebinske je aktualna zlasti glede Dalmacije, katere gospodarski položaj popisujejo avtoritete. List ima kroniko, iz katere poznamo, da potuje izdatelj g. Kostar v Rusijo. Uprava lista je v Zagrebu, Marovska 30.

Privreda. Za tretje leto izdaja zagrebška trgovska in obrtniška zbornica svoje mesečno glasilo »Privreda«, katere letošnji februarjski številko smo prejeli. Urejuje ga informativni oddelek te zbornice in stane letno 150 Din.

VELESEJEM V LYONU.

Letošnji velesejem v Lyonu se bo vršil od 5. do 18. marca. V večini skupin so že vsi prostori oddani. Dobro bo zastopana avtomobilska industrija na 7000 m², najbolj pa bo zastopana industrija poljedelskih strojev (na 21.000 m²); razstava teh strojev se imenuje »Semaine de la machine agricole«. R zstavitelji so iz 20 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije, obiskovalci seima pa so prišli iz 47 držav celega sveta. Obisk lyonskega velesejma je priporočiti tudi našim podjetnikom, kajti naše gospodarske zveze s Francijo so zmožne še velikega, za nas koristnega in potrebnega razvoja.

Konkurz: Ignac Beck, neprot. trgovina s čevlji v Koprivnici (likvid. urrok 27. febr.); Josip Rausnitz, trg. Virje (prijavili do 22. febr.); Lazar C. Nikolič, trg. Valjevo (do 13. febr.).

Sušaska luka je preravnjena. V sušski luci se je 31. jan. dogodila težka nesreča zaradi prenapoljenosti. To dejstvo ponovno opozarja na potrebo čim hitreje izgraditve projektiranega pristanišča v Martinščici, zaenkrat bi se moralo dati prometu svoj novo zgrajeno pristanišče na Brajčici. — Sušek dobiva dnevno večji pomen za naš izvoz in gotovo je, da bo z graditvijo železniške zveze Slovenije z morjem še bolj povečal svoj promet; zato je treba že danes poskrbeti za razširjenje.

Nase lokalne železnice. Kakor poročajo iz Beograda, se pogaja naša vlada za nakup prioritnih delnic lokalnih železnice. Ponujala je prvotno za 1 km nom. 1 Din, sedaj je zvisla ponudba na 2 Din. Gre tu za železnice, ki so jih do prevrata obratovala ogrske državne železnice.

Dobave. Ravnateljstvo drž. železnice, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe glede dobave 5000 komadov trečnih žeblic. — Ravnateljstvo drž. železnice, strojni oddelek v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave nesilnih vzmeti. — Predmetni pogoji pri oddelkih ravnateljstvih.

Borza

Dne 2. februarja 1928.

DENAR.
Curih. Pariz 20.425, London 25.33, Newyork 519.95, Bruselj 72.41, Milan 27.55, Madrid 89.15, Holandija 209.55, Berlin 124, Dunaj 73.25, Stockholm 139.20, Oslo 138.30, Kodanj 139.15, Sofija 3.745, Praha 15.41, Varšava 58.10, Budimpešta 90.905, Beograd 9.1375, Atene 6.90, Carigrad 2.66, Bukarešt 3.195, Helsingfors 13.195, Buenos Aires 221.25, Japonska 243.75.

Dunaj. Devize. Belgrad 12.47, Kodanj 190, London 34.58875, Milan 37.60, Newyork 709.90, Pariz 27.87, Varšava 79.58. Valute: dolarji 707.25, frank 28.05, dinar 12.435, češkoslov. krona 21.03.

Praha. Devize: Lira 178.75, Belgrad 50.30, Pariz 132.50, London 164.40, Newyork 33.75.
Dinar: Newyork 1.7575, Berlin 7.36, London 277.25.

VREDNOSTNI PAPIRIJ.
Dunaj Podon.-savska-jedr. 88.65, Zivno 113.75, Hrv. esk. 6.40, Jugo 11.80, Hipo 7.80, Alpine 42.85, Trbovlje 67.70, Kranjska industr. 41, Ruše 35, Munds 170.

— Ali mi ta površnik pristojno dobro? — Da — se — — Se ne!

Sveta življenje in vrvenje

Umor posledica politične debate

Zadnjega dne januarja je v Parizu 50 letni komunistični občinski svetnik Siallar z več streli iz revolverja ubil pravnega svetovavca komunistične strokovne zveze Evgena Laurenta potem, ko sta se v daljši debati hudo skregala.

Gospa Lunačarski

Žena sovjetskega komisarja za prosveto, bivša igralka, ki velja za najelegantnejšo damo v Rusiji. Njene toalete so proletarcem predmet zgražanja in zavisti.

Parlamentarizem

A avstrijskem Nationalratu je bila dne 2. febr. zelo burna debata. Slo je za orožniške častnike, ki so jih socialdemokrati zelo napadali, ker da preganjajo pri njihovi strokovni zvezi včlanjene orožnike. Med drugim so padli sledeči izrazi: »Ti baraba, ti!« — »Zaušnico dobiš, nesramni lopov!« — »Taka obrekujoča svinja!« — Rekord pa je bil »posrani komisknof«, s katerim je počastil nek poslanec svojega tovariša, polkovnika v pokoju. Najdostojnejši izraz je bil »lažnik.« — Galerija je seveda imela velik užitek.

Kje je Sven Hedrin?

Sven Hedrin potuje zopet po srednji Aziji v doslej Evropcem neznanih provincah severno od Tibeta. Od julija lanskega leta o njem in njegovi ekspediciji ni nobene vesti. Zdaj so dospela poročila, da se Sven Hedrin z enim delom ekspedicije nahaja 250 km vzhodno od mesta Hami (na južnem pobočju Tienšana), drugi del pa je došel v provinco Sinčian. Ekspedicija ima premagati velike težave, znanstveni rezultati pa so tudi veliki.

Smrtna kazen za korupcijo v sovjetski Rusiji

Kakor smo že poročali in se sedaj tudi službeno potrjuje, je bil na zahtevo G. P. U. ustreljen brez procesa Leonid Novikov, šef glavnega oddelka komisarijata za narodno gospodarstvo v Transkavkaziji. Novikov je po službeni objavi izrabil svojo čast in položaj, ker je olajševal privatnim trgovcem nabavo pšenice in s tem škodoval vladne rekvizicije. Novikov je poleg tega prejel nagradi 700 in 1200 rubljev od privatnih tvrdk, katerim je preskrboval pšenico. V poročilu se tudi naglaša, da je bil Novikov do leta 1918. menjšek. To se je zgodilo prvič, da se službeno objavlja smrtna kazen v zvezi s tako zvano »borbo za pšenico«, katera se je pričela v januarju preteklega leta. Že tedaj se je naglašalo, da bo vlada podvzela najostrejšo karko, kakor velike globe, konfiskacije in deportacije, proti državnim funkcionarjem in trgovcem, ki bi delali proti interesom države. Kasneje se je temu opominu še dodalo, da bodo vsled težke situacije uvedeni tudi preki sod za slučaje korupcije.

Bajeslovno hitra rast banane

Presenetljivo hitra rast raslin v tropskih krajih je znana. Vse predstave o rapidni rasti pa prekaša poročilo, katere objavljaja glavni urednik »Bulletina of the Pan-American Union«, Franklin Adams v svojem listu. Neko, za obnovitev določeno deblo banane je bilo ob 10 jutraj gladko odsekano blizu tal. 20 minut pozneje se je ploskev, kjer je bilo deblo odsekano, že spremenila: sredi nje se je dvignila 2 cm visoka mladika, ki je obstojala iz tesno skupaj stisnjenih peres. Mladika je tako hitro rasla, da je še isti dan ob 6 zvečer, torej osem ur pozneje, dosegla višino 72 cm. Naslednji dan ob 5 popoldne se je njena velikost podvojila; palma je stala v vsej svoji krasoti z raz-

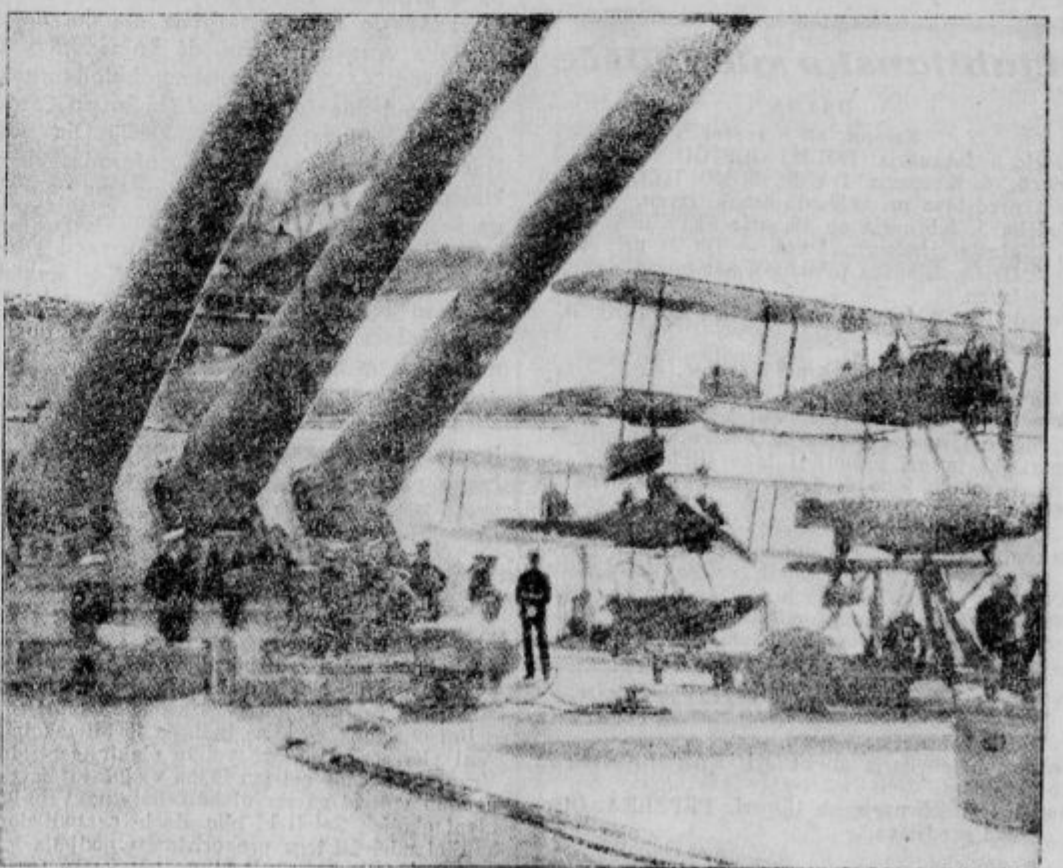

Slika iz zadnjega kongresa ruske komunistične stranke v Moskvi, na katerem so obsodili Trockega.

V Angliji ne potrebujejo pušk

Angleško vojno ministarstvo je izdalo odlok, da se ne bodo kupovale več za vojske nove puške, ker se bo vsakega opremilo z ročno strojno puško.

vito graciozno pahiljačo svojih treh peres pred osupljenimi opazovalci naravne igre. Že devet tednov pozneje je dosegla banana navadno desetmetersko višino. Lahko reče kdo karkoli toda banana je drevo, kateremu se mudi!

Pod senco topov.

Na krovu ameriške letalske ladje »California«, kjer se vidijo poleg stolpa z ogromnimi 3 topovi namščeni razne vrste aeroplani.